Tél nincsen
ld
RMER LENNI
MBAN A
SIKON?
ok kormánya kész Önt
házzal, istálló-
300.00, melyet
el megvehet.
gy kivánja, 30 év alatt
rondoskodik telepeseink-
t alkalmazott, a tele-
ékesiti telepeseink ter-
i vagy bánya munkát,
sit magának, ha tőlünk
ön meg állitásunk való-
árba.
y jöjjön be irodánkba.
onizing Agency
521 Paco Bldg.
hio
ényt és küldje be.

ZALA

A zalaegerszegi és zalame-
akarékpénztárak fuzionál.

A zalaegerszegi Taka-
ztár R. T. és a zalavár-
i Központi Takarékpénz-
T. okt. 5-én d. u. tar-
meg a két intézet fuziójá-
tek óta pénzügyi körök-
agy izgalommal várt dön-
gyülését. A fuzionált két
a jövőben a Pesti Ma-
Kereskedelmi Bank égisze
működik. A társaság elnö-
Hajlik Istvánt, elnökhelyet-
Krosetz Gyulát, igazgató-
felügyelői bizottsági ta-
a két intézet összes igazga-
és felügyelőbizottsági tag-
lasztották meg. A társaság
gazgatója Fischer Pál kir.
sos.

tetésekre végképp nem vágyik s még a címe is csak
arra való, hogy könnyebben jusson útlevélhez.
— Ez a megjegyzés a legtalálóbb, amiket ma-
gamról valaha hallottam, — mondta Monte Cristo.
— Gróf ur maga határozta meg a jövőjét, —
szólt sóhajtva Morcerf s virágos uton halad a cél
felé.

nem a juliusi forradalom elég dicsőséges volt ahhoz,
hogy egy kissé meg is feledkezzék némely embe-
rekről; és el is feledkezett hálátlanul mindazokról,
akik a császárság korában még nem tehettek szol-
gálatot s igy én magam is elbocsáttatásomat kértem
a hadseregből, mert aki csatatéren szerezte vállroj-
jait, a szalónok sima padolatán nem tud forgolód-
ni; sutba vetettem a kardot s azontul már isak a po-

SZABADSÁG
LIBERTY

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Beolvadt lapok: Magyar Hiradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hirlap, Magyar Napilap, Magyar Hirmondó, Californiai Magyar Farmer

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában.—Megjelenik minden nap

NO. 266. SZÁM. | HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM | Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, kedd, 1922, november 14. | THIRTY-FIRST YEAR | EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

A KÖZGAZDASÁGI ÉLETNEK FELLENDÜLÉSE LEGINKÁBB A KÖZÉP-NYUGATON ÉREZHETŐ

Érdekes kimutatás a munkaviszonyokról és munkaalkalmakról. A munkaügyi minisztérium novemberi jelentése biztató jelenségekről számol be.—Sok helyt munkáshiány tapasztalható. — A közeledő téli időszak ellenére csak kevés városban van esés az épitőipar terén.

ARTHUR EVANS, az ismert amerikai közgazdász, az amerikai gazdasági életről irva, az elmult hetek gazdasági életéről érdekes képet nyujt. Cikkében a többi között a következőket írja:

Két év óta nem volt anynyira biztató az ipari helyzet, mint november elején. Az üzleti élet fellendülés mind nagyobb mérteket ölt s ezt legeklatánsabban lehet megállapitani az Egyesült Államok munkaügyi minisztériumának havi jelentéséből.

Munkaalkalom szempontjából a középnyugat vezet, habár tagadhatatlan, hogy az ország többi részében is biztatóak a jelenségek.

A munkaügyi minisztérium jelentését háromszázötvenöt fontos amerikai város ipari és kereskedelmi életére alapozza. A tizenkét legfontosabb iparág közül tizben határozottan fejlődés tapasztalható, összehasonlitva a novemberi helyzetet az októberival. Esés csupán a dohánytermelés és az alkoholtermelés alkalmazottainak sorában észlelhető.

Hatvanöt fontos ipari központban, 1428 cég működésével kapcsolatban tett vizsgálat megállapitja azt, hogy ezekben az ipari központokban a munkaalkalmazottak száma szaporodott. Amig október havában a munkalakalmak szaporodására vonatkozó jelentés csak ötvennégy ipari központról tudott megemlékezni, addig a novemberi jelentés már hatvanöt lényeges ipari központról tud. A vasutakon is több árut szállitottak a novemberi jelentés szerint, mint az októberi jelentés szerint.

Az épitési láz még mindig tart szerte az országban. Minden jel arra vall, hogy a tél folyamán nem kell majd megküzdenünk a munkanélküliek szomoru seregével, mint ahogy az elmult télen történt. Söt vannak ipari központok, ahonnan a jelentések azt mondják, hogy egyenesen hiány van munkásokban. A tél folyamán, ha lesznek is munkanélküliek, az arányszámuk olyan csekély lesz, hogy azt majdnem normálisnak lehet nevezni.

Az alábbi jelentések érdekes fényt vetnek több állam gazdasági helyzetére.

Illinois államban általában csökkent a munkanélküliség. Az ipari központokban tizenhét százalékkal több embert alkalmaznak, mint egy esztendővel azelőtt. Ugyancsak élénk fellendülés tapasztalható a széniparban.

Indiana: A teherkocsik hiánya csökkentette a termelést. A teherkocsik hiányának következményeit főként az acéliparban érezni. Farmmunkásokban és napszámosokban szintén lényeges a hiány. Az épitőipar fejlődése a közeledő tél ellenére nem akadt meg. Nagy munkálatok folynak az országutak rendezésében, tökéletesitésében.

Michigan: Az automobil, érc, textil és vasiparban rendkivül kedvező a helyzet. A papiripar normális. Szintugy az épitőipar. Az idei tevékenység a különböző iparágakban kétszer olyan élénk a tavalyinál. Uj utak készitése van tervbe véve.

Wisconsin: A fürésztelepeken munkáshiány érezhető.

Ohio: Általában javultak a munkaviszonyok s a munkanélküliek száma nagyon csekély. A téglaégetőkön élénken folyik a munka. A festőiparban is. Az automobil gumik termelésében fejlődés tapasztalható. Élénk a munka a vas és acéltelepeken. Az automobil gyárakban is, valamint azokban a gyárakban, ahol farmfelszerelések készülnek. A teherkocsik hiánya következtében csökkenés állt be a széntermelésben. Több helyt vasuti hidakat javitanak.

Minnesota: A munkaviszonyok rendkivül kielégitőek. A fürésztelepeken több munkásra volna szükség, szintugy a farmokon is. Az acéltelepeken élénken folyik a munka. Az alkalmazottak száma szaporodott.

Iowa: Az országutak javitásához szükséges napszámosokban hiány tapasztalható. Több szakképzett munkásra is szükség volna. A vasuti műhelyekben sok uj embert vettek fel.

Kansas: A munkaviszonyok kielégitőek.

North Dakota: Az épitőiparban némi esés tapasztalható. Általában azonban kielégitőek a munkaviszonyok.

South Dakota: Némi esés az épitőiparban.

Nebraska: A farmokon csekély munkáshiány tapasztalható. Az épitőiparban nincsen esés. A viszonyok kitűnőek általában.

Beszédet mondott a volt elnök

Wilsont a fegyverszünet évfordulója alkalmával otthona küszöbén háromezer híve üdvözölte.

JAVUL AZ ÁLLAPOTA.

Beszédében Amerika feladatainak fontosságát emelte ki.

WASHINGTON, D. C. november 12. Woodrow Wilson, aki betegsége óta csak nagyritkán mutatkozik a nyilvánosság előtt, kilépett a csend légköréből s megszólalt. A Nemzetek Ligája szükségességét hangoztatta s azt az elvet vallotta, hogy az Egyesült Államok nem zárkozhatik ki az európai problemákból.

Washingtonban, a S. Streeten levő otthonának küszöböről mondott beszédet egy háromezer főből álló tömeghez a fegyverszünet évfordulója alkalmával. Akik beszédét meghallgatták, azok csakugyan rendületlenül hívei s ma is ugy biznak még benne, mint legnagyobb sikerei idején. A volt elnök, bármennyire frázis is ez a kijelentés, ma is a "világbékét" hangoztatja.

Külsejében határozottan javulás tapasztalható. Termete eléggé egyenes, arca rózsás, s habár hangja még mindig halk, mégis könnyebben érthető, mint néhány hónappal azelőtt. Beszéde elején levette kalapját, de aztán megkérte a hallgatóságot arra, hogy ne vegye rossz néven tőle, ha kalapját fején tartja, mert "hiszen még mindig beteg". A tömeget Henry Morgenthau, a volt konstantinápolyi amerikai követ vezette Wilsonhoz, aki válaszában, amely csak néhány percig tartott, a többi között a következőket mondotta:

— Igaz meghatottságot érzek, amikor Önöket itt látom, a fegyverszünet évfordulója alkalmával. Még mindig ott tartunk, hogy csak a fegyverszünetet ünnepelhetjük meg, mert hiszen az Egyesült Államok a béke irányában ujabban vajmi keveset tett. Már sokkal messzebb kellene tartanunk.

— Igaza volt Mr. Morgenthaunak, amikor azt mondotta, hogy amig azon voltunk, hogy a fegyverszünet megkötessék, addig arra nem gondoltunk, hogy az állandó béke érdekében is kellene valamit tennünk. Ezért a felelősség a szenátus bizonyos csoportját illeti meg, embereket, akik pártpolitikai okoknál fogva nem tudtak arra az álláspontra helyezkedni, amelyet az egész világ érdeke megkivánt volna. Ezek a szenátorok nem képviselik az Egyesült Államokat, mert az Egyesült Államok progresszív ország, ők pedig visszafelé mennek.

— Hiszek abban, hogy nekünk minden erőnkkel az igazi béke megteremtésében részt kell vennünk. Nem folytathatunk provinciális politikát. A világbéke fontos problema. S fontos az a munkakör, amelyet az Egyesült Államok, a többi nemzettel együtt működve, ebben a kérdésben betölthet. Fogadjuk meg, hogy a nemes multról nem feledkezünk meg s hogy minden erőnkkel a nagy, a kivánatos eszmék megvalósítására fogunk törekedni.

A volt elnök beszédét nagy lelkesedéssel és ismételt elismeréssel hallgatta meg az a tömeg, amely még ma is "profétát" lát benne.

Tüntetés a Fehér Ház közelében

Kétszáz ember énekkel, jelszavakkal ellátott táblákkal, követelte a politikai foglyok szabadon bocsátását.

GUNYOS ELLENTÜNTETÉS.

A rendőrség választotta el a tüntetőket egymástól.

WASHINGTON, D. C., nov. 12. — Az amerikai börtönökben tudavlevőleg még mindig olyan hatvannégy ember raboskodik, aki ellenezte a háborut. A fegyverszünet évfordulója alkalmával vagy kétszáz férfi és nő felvonult a Fehér Ház előtt s a Marseillaist énekelve követelte, ennek a hatvannégy politikai fogolynak szabadonbocsátását.

A tüntetőknek megengedték, hogy a Pennsylvánia Avenuen vonuljanak fel, a Fehér Ház előtt, de arra már nem kaptak engedélyt, hogy a West Executive Avenuera vonuljanak, ahol a Fehér Ház irodái vannak. Amikor odaérkeztek s zenekaruk éppen belefogott az "Onward Christian Soldiers" eljátszásába, egy hatalmas rendőrhadnagy megállította őket s kijelentette, hogy forduljanak vissza, mert ezen a környéken semmi keresni valójuk nincsen.

Ugyanekkor egy csomó idegenből álló csoport közeledett a tüntetőkhöz, táblákkal felszerelve s a táblákon a következő felirat: "Mi tolvajok is ki akarunk kerülni a börtönből". "Fogadják rokonszenvünket — a zsebtolvajok szövetsége." Kiderült, hogy ezt a csoportot Herbet B. Mayer, egy volt katona vezette, aki igy akarta nevetség tárgyává tenni azoknak a tüntetését, akik a politikai foglyok szabadonbocsátása érdekében kardoskodtak.

A rendőröknek kellett a gunyolódó és a komoly tüntetőket elválasztani egymástól.

NÁPOLYI KIKÖTŐ TÜZVESZEDELME

Hir szerint több hadihajó is elpusztult a kikötőtüzben.

LONDON, november 12.—A Central News tudósítása szerint tegnap délután 4 órakor felrobbanó naphtatartályok lángba borították az egész nápolyi kikötőt. A tüzvész a jelentés értelmében 10,000,000 lira kárt okozott s a jelentés feladásának időpontjában még egyre tartott. A tüz a kikötőben állomásozó hadihajókat is elboritotta, két ágyunaszád teljesen elpusztult, 2 torpedóromboló lángot fogott, két torpedóromboló erős veszedelemben forgott, egy cirkáló és egy torpedónaszád pedig elsülyedt.

A félhivatalos olasz Stefáni ügynökség szerint a kikötőtüz méreteit, állítólag, erősen tulozták az előző jelentések s a tüz anyagi kárt egyáltalán nem okozott. Az ügynökség tudósítása még hozzáteszi, hogy a tüznek katonai jelentősége nincsen.

A VILÁGPOLITIKA HETI FEJLEMENYEI

Nem Kemal, hanem az angorai nemzetgyülés felelős a közel keleti válság kiélesedéséért. — Hedzsasz királya az arab nép függetlenségét követeli. — Az angol választási helyzet legujabb fejleményei. —Az olasz nép és Musscolini fascista kormányzata.

Amerika egyik legkiválóbb külpolitikai szakértője a következőkben foglalja össze az elmult hét világeseményeit.

Az angorai kormány makacssága ujból megmutatta a szövetségeseknek, hogy az egyértelmüség politikájuk legfőbb szüksége. S megbizható forrásokból eredő jelentések szerint Franciaország valóban ugyanazon a véleményen van mint Anglia, amely legélesebben ellenzi a mudaniai fegyverszüneti szerződés bármilyen irányu megsértését.

Harrington tábornokot és a szövetségesek többi főmegbizottait ismét megbizták azzal, hogy döntsenek a háboru és béke kérdésében és az ultimátumok kicserélése ujból megkezdődött. Világos volt, hogy a törökök kérését a lausannei békekonferencia elhalasztására, a szövetségesek teljesiteni fogják.

Valószinü, hogy nem is Kemal felelős a politikai helyzet uj fordulatáért, hanem, hogy az angorai nemzetgyülés az, amely felbuzdulva a győzelmeken a válságot ujból felkavarta. Ez magyarázná meg a Kemalisták konstantinápolyi megbizottainak nyilvánvaló zavarát, akik rendkivül kellemetlen helyzetbe kerültek, amikor Angora olyan utasitásokat ad nekik, amelyeket a szövetségesek nem hajlandók teljesiteni.

Annyi bizonyos, hogy a szultán semmikép sem vonható felelősségre a helyzet legujabb fejleményeiért.

* * *

Hussein, Hedzsasz királya, mint az arabok vezére arra figyelmeztette a szövetségeseket, hogy számtalan esetben megismételt, igéreteik értelmében nem lehet békét kötni a közel Keleten az arab nép függetlenségének biztositása nélkül.

Az arab király hivatalosan felhivta Sir Herbert Samuel figyelmét arra, hogy a mudaniai egyezmény eltörli a sevresi békét és a Balfour-féle kiáltványt, amelyeken a közel Kelet kérdéseinek megoldása a világháboru után nyugodott. A király igy kijelenti, hogy nem fogadhat el addig alapvető kormányzati rendelkezéseket, amig az uj békeszerződést alá nem irják s nem tehet mást, mint hogy elküldi képviselőit a lausannei békekonferenciára.

* * *

1,400 jelölt versenyez az angol alsóház 707 képviselői székeért. Ezek között csak 53 áll versenyen kivül, köztük a legkiemelkedőbb maga Lloyd George. Női jelöltje mindössze 28 akadt Angliának. A mult szombaton lezárt jelölélek egyáltalán nem mutatták azt, hogy a nemzeti liberálisok (koalíciósok) a várt hevességgel és számbeli tulerővel veszik fel a küzdelmet. Nincs kétség az iránt, hogy az uj angol alsóháznak erős konzervativ többsége lesz. Lloyd George e heti rendkivül jelentős beszédében azt hangsulyozta, hogy egy független erős középpártra van leginkább szükség, amely egyaránt megfékezhetné a radikálisok és a reakciósok politikájának kilengéseit. A volt miniszterelnök nem sujtott le tulerős csapásokkal a konzervativ pártra és nyilvánvalóan nem is akarja sulyos csapásokban kimeriteni erejét, amikor győzelme amugy is teljességgel, lehetetlen.

(Folytatás a 3-ik oldalon.)

Földrengés pusztitott Csileben

Rettenetes károkat okozott a dagályhullámzással együtt járó földrengés.

SOK SZÁZ HALOTT.

Ezrek lettek földönfutókká a katasztrófa következtében.

SANTIAGO, Chile, nov. 12. Chile délamerikai köztársaságot tegnap nagyerejü földrengés rázta meg elejétől a végéig. A földrengést a tenger dagályhullámverése kisérte. A partvidékre rázuduló óriási hullámok a földrengéssel párosulva rettenetes pusztitást végeztek ugy vagyonban, mint emberéletben. A pusztitás igazi nagyságát még nem lehetett megállapitani, mert a telefon és távirővezetékeket számos helyen hasznavehetetlennekké tette.

A legnagyobb károkat Antofagosta, Atacama és Coquimbo tartományok szenvedték. Az utóbbi két államban volt a földrengés központja. Legujabb jelentések szerint az atacamai Copiapo városkában legnagyobb a veszteség ugy emberéletben, mint vagyonban. A halottak száma itt meghaladja a százat. Ép bőrrel alig menekült meg valaki. A sulyosan sebesültek száma igen nagy.

Eleinte azt hitték, hogy Antofadgasta várost elpusztitotta a földrengés és a hullámverés, de ujabb jelentés szerint emberéletben itt nem esett kár, csupán a nép ezreit zavarta ki otthonaiból a hullámverés.

Az atacamai Chanaral városból is elmenekült a lakosság. Itt a földrengés után a hullámverés igen sok házat romba döntött. A város nagyrésze romokban hever.

Coquimbo tartományban is hasonló a pusztulás a legtöbb partmenti városban. A lakosság a hegyek közé menekült. Magában Coquimbo városában a legtöbb utca viz alatt van. Sok házat rombadöntött a hullámverés.

Santiagoban is érezték a földrengést két izben is, de kárt nem okozott.

ANTOFAGASTA, nov. 12. Copiapoban, Atacama tartomány székvárosában több mint száz ember vesztette életét a földrengés és dagályhullámzás következtében. A házak egész sorai hevernek romokban. A sebesültek kiásása kétségbeesetten folyik még ma is.

A földrengés városunkban éjféltájban történt. Hosszan tartó és igen heves volt. A megrémült nép menekült, amerre látott, de csakhamar jött a dagályhullámzás. A viz elöntötte a város partmenti részét. Ledöntötték a hullámok az óriási radioállomást.

A tengerészeti hatóság idejében megadta a vészjelzést. Tüzoltók, munkások siettek a veszélyben levő partmenti épületek népének és értéktárgyainak megmentésére.

BUENOS AIRES, Argentina, nov. 12. Az ideérkezett hirek szerint Észak-Chileben rettenetes sok emberáldozata van a földrengésnek. A földrengést követő dagályhullámzás számtalan hajót dobott ki a partra. A partmenti és kikötővárosban rettenetes kár esett.

Válsággal fenyeget a Közel-kelet

Harrington tábornok erősitéseket kért az angol kormánytól.

NEM MOND LE A SZULTÁN

Egységes frontra törekszenek a szövetségesek.

LONDON, november 12. — A közel keleti válság feszültsége ma ismét a legmagasabb fokot érte el. Harrington tábornok, a törökországi angol csapatok főparancsnoka erősitéseket kért az angol kormánytól hadserege számára. A tábornok jelentésére Bonar Law miniszterelnök Lord Derby hadügyminiszterrel és Beatty tengernagygyal folytatott tárgyalásokat.

Valószinünek látszik, hogy Mesopotámiából és Egyptomból fognak angol csapatokat szállitani Törökországba, hogy időt és költséget kimélve, teljesitsék Harrigton tábornok kérését.

A Malta szigeteken, Anglia földközi tengeri tengerészeti bázisán erős katonai tevékenység folyik.

Harrington tábornok jelentése szerint a törökök haditerveit homály fedi, de jogosult a félelem, hogy azért vonják össze csapataikat, hogy olyan csapást készitsenek elő, amelyet csak megerősitett hadsereggel lehetne elháritani.

VI. Mahomed török szultán, aki a szövetségesek merő eszközévé sülyedt, szombaton kinyilatkoztatta, hogy az angorai nemzetgyülés trónfosztó határozatával szemben nem fog lemondani trónjáról. Ez a nyilatkozat nagyon kényes helyzetbe sodorhatja majd a szultánt, ha a szövetségesek ki fogják üriteni Konstantinápolyt és a szultán egyedül marad néhány polgári hivével. A szultánnak egyáltalán nincs katonasága és a török nemzet tulnyomó többségében Kemal pártján áll.

A szövetségesek közben minden törekvésüket arra irányitják, hogy a minden valószinüség szerint november 20-ikán kezdődő lausannei béketárgyalásokon egységes frontban vonuljanak fel a kemalista megbizottakkal szemben.

De lehet, hogy a szövetségesek minden igyekvésükkel elkéstek már s egy meg nem erősitett jelentés értelmében az angorai nemzetgyülés ugy határozott, hogy semmiféle engedményt sem ad tovább a szövetségeseknek.

ÉP ELMÉVEL TÉBOLYDÁBA ZÁRT GAZDAG ÖRÖKÖSNŐ.

BOSTON, nov. 12. — Széleskörü vizsgálat fog indulni, hogy vajjon hányan szenvednek az állami tébolydában, jóllehet épelméjüek. ama biróság előtti beismerés alapján, melyet William F. Jardine, Dorothy Gordon, csinos bostoni örökösnő gondnoka tett a biró előtt.

Jardine a leány nagybátyja által a gondnok elmozditása iránt beadott kérelem tárgyalása során került a tanuszékbe, beismerte, hogy 1921-ben elmekórházba küldte a leányt, habár épelméjü volt, mert attól tartott, hogy házasságot köt Williard Newell müegyetemi hallgatóval, aki jelenleg Savannah-ban, Ga., lakik s ezzel a leány vagyonának kezelését elvették volna tőle.

LÁNGOKBAN ÁLL A MINISOMO GŐZHAJÓ

Százötven utasa forog életveszélyben.

NORFOLK, Va., november 12. A Minisomo gőzhajó kigyulladt Cape Hatteras közelében s 150 főnyi személyzete nagy veszedelemben forog. A Langley szikratávíró állomásra érkezett jelentés szerint a tüz a szállitott áruk közt keletkezett s egyre terjed. A személyzetnek segítségére számos hajó indult el innét.

SZÜLŐVÁROSA ÜNNEPLI OHIO UJ KORMÁNYZÓJÁT.

NEW PHILADELPHIA, nov. 12. — Általános fogadtatást rendeznek a megválasztott kormányzó, A. V. Donahey tiszteletére szerdán este a Union Opera házban, a kereskedelmi kamara vezetésével.

A megválasztott kormányzó csütörtökön Clevelandba utazik, s ez csak fokozza azt a feltevést, hogy Donahey Cuyahoga megye volt ügyészét, Cyrus H. Locher, clevelandi lakost, akarja titkárává kinevezni.

TIZENKÉT EMBERT MÉRGEZTEK MEG

Két asszonyt vádol a tömeges mérgezéssel az ügyész.

CHICAGO, nov. 12. A méregkeverési bünügy arányai egyre nőnek. Már vagy husz olyan asszonyról tud a rendőrség, aki megmérgezte az urát Mrs. Tillie Klimek és Mrs. Nellie Strumer Koulik által. Ezt a két asszonyt már elfogatta az ügyészség. Kézrekeritik azokat is, akik eltétették velük lábaló a férjüket s megszerezték az életbiztositási összeget.

William P. McLaughlin megyei ügyész azt mondja, hogy ennél nagyobb arányu méregkeverésről még nem tud az amerikai bünkrónika.

HARDING KOSZORUJA A HŐSÖK SIRJÁN

A fegyverszünet évfordulója alkalmával megünnepelték a hősök emlékét.

WASHINGTON, D. C. november 12. A fegyverszüneti évforduló alkalmával Harding elnök a hősök arlingtoni temetőjében koszorut helyezett el. Az ünnepség egyszerü ceremonia közepette folyt le, összehasonlitva a tavalyi emlékünneppel, amikor az ismeretlen katona holttestét fényes katonai pompa kiséretében helyezték sirba.

Mialatt Harding elnök néhány szó kiséretében elhelyezte a koszorut, huszonnégy ágyulövés hangzott el. Levett kalappal, meghajtott fővel indult Harding elnök az arlingtoni amphithatrum felé. Társaságában volt Weeks hadügyminiszter, Denby tengerészeti miniszter s számos nagytekintélyü tagja az amerikai szárazföldi hadseregnek és haditengerészetnek. Az elnöktől elhelyezett koszoru American Beuatykből és chrysantemumokból állott.

Mialatt az elnök a sirra helyezte a koszorut, körülötte mereven tisztelegve katonák és tengerészek állottak és gyászba borult anyák, akik fiukat, vagy özvegyek, akik férjüket vesztették el a franciaországi harctereken.

BENEDEK PÁPÁNAK ÓHAJTÁSA SZERINT

Az amerikai kardinálisokat tervszerüen nevezik ki.

NEW YORK, nov. 12. XI. Pius pápa Mundelein chicagoi érsek és Hayes newyorki érsek bibornokká való kinevezésével Benedek pápának óhaját hajtja végre.

Benedek pápa terve az volt, hogy a nagy amerikai városokból bizonyos sorrendben nevez ki érsekeket, és pedig New York, Baltimore, Philadelphia és Boston után Chicagot meg St. Louist tiszteli meg.

Állandó kardinálisra a vatikán szerint csak New York tarthat számot, innét van az, hogy Hayest nevezi biborosnak, mivel Farley érsek, az elődje is biboros volt.

200 UTAS PUSZTULT EL KINAI HAJÓ TÜZÉBEN.

SHANGHAI, nov. 12. — Kétszáz emberélet pusztult el a Ta Shing folyami hajón, mely Shanghai és Tsunming sziget közt teljesitett személy és áruforgalmi szolgálatot, a Yangtsze folyó öblénél. A hajót Whangpooban vonták kikötőbe.

LLOYDGEORGE TOROKBAJA KIUJULT WALESBEN.

CARDIFF, Wales, nov. 12. Lloyd George, volt kormányelnök, kénytelen volt lemondani néhány politikai összejövetelről betegsége miatt. A torkával van ismét baja.

$177,000 HIÁNY VAN A SZERVEZETI PÉNZTÁRBAN.

DETROIT, nov. 12. — Allen E. Barker, a United Brotherhood of Railway Maintenance of Way Employees and Shop Laborers vasuti munkásszervezet volt elnöke köteles 177,000 dollárt visszafizetni a szervezet pénztárába, mely összeget, a panasz szerint, a saját céljaira forditotta, Henry A. Mandell biró döntése értelmében.

A hátralékosok rendezzék minél előbb az előfizetéseiket, ha pontosan meg akarják kapni a Szabadság 1923-ik esztendőre szóló pompás naptárát és küldjenek be minél hamarább **25** centet csomagolási és szállitási költségekre. A ragyogó szinekben nyomatott, mestermunka számba menő naptárt ugyanis csak azon előfizetőinknek küldjük meg, akik **25** centet beküldenek a postaköltségre és az előfizetésük rendezve van. A Naptárunk karácsony előtt készen lesz, tessék hát sietni a 25 cent beküldésével és rendezzék fizetségüket **a hátralékosok**

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by: E. T. Kohányi — Alapitotta: Kohányi Tihamér

Editor: DR. ANDREW CSERNA.

Edited and Published at — Szerkesztőség és kiadóhivatal
700—702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3536. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Canadában egész évre: $4.00; félévre: $2.00. — Külföldre: egész évre $8.00; félévre: $4.00. — Cleveland városában egész évre: $6.00; félévre: $3.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: $4.00; half year: $2.00. — Foreign countries: one year: $8.00; half year: $4.00. — Cleveland one year: $6.00; half year: $3.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: — New Yorki irodánk cime:
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York
Üzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

EURÓPA BAJA

NÉGY esztendő mulott el azóta, hogy a nyugati fronton elhangzott az utolsó puskalövés.Ezen a napon az egész világ felléglegzett és mindenki szivesebben gondolt az általános békére, mint a győzelemre. Elhangzott az utolsó puskalövés és a világ megszabadultnak érezte magát a hosszu esztendők agóniája után. Elhangzott az utolsó puskalövés és az emberek méltan gondolhattak arra, hogy ezután majd olyan események következnek, amelyeknek alapján vissza lehet térni abba az állapotba, mikor az emberek inkább akarták a boldogságot, mint a vérrontást.

Hónapokkal azelőtt, hogy a németek letették a fegyvert és elhatározták, hogy nem verekszenek tovább, a nagyfejüek szinte kétségbeesett erőlködést fejtettek ki abban az irányban, hogy valami módozatot találjanak, ami mellett a békét majd meg lehet közeliteni. Volt idő, mikor a vezető államférfiak erre vonatkozólag már kész eredményre is jutottak.

Lloyd George volt az első, aki a békének az alapját, nagyszerü jogi és diplomáciai tudását ragyogtatva, körvonalazta.

Utána jött Mr. Wilson az ő hires tizennégy pontjával.

A béke — mondottuk akkor — ne legyen pusztán a győzöknek a diktaturája a legyőzöttek felett. Az ilyen béke — mondtuk akkor — meghalt, meghalt pedig ennek a vad, véres és őrült háborunak a végén. Jöjjön el végre az igazi békének az ideje. Békét kell csinálnunk, amely a jobb meggondolás felé fog fáklyával világitani. békét kell csinálnunk, amely begyógyitja a sebeket. Békét kell csinálnunk — mondtuk — amelyből ismét csak béke sarjadhat ki és soha háboru.

Négy esztendő mulott el azóta, hogy ezeket a szavakat lelkünk mélyéből felsóhajtottuk. Négy éve, hogy a német katonai struktura összeomlott és a világ, e szegény, szerencsétlen, hiszékeny teremtés ma is ott vergődik a romok alatt, véresen, összetörve, egyelőre még csak annak a reménye nélkül is, hogy az igazi béke mentőeszközeivel kihuzzák a romok alól.

Rettenetes elgondolni s a szégyen pirja kell, hogy befussa minden tisztességes emberi arcát; a nagy igéretekből e négy esztendő alatt semmit, de semmit nem valósitott meg senki.

Ez a négy esztendő, — ez méltóképen mutatja, hogy milyen kevés szivvel, milyen kevés ésszel, milyen kevés jóakarattal kormányozzák az emberiség hajóját.

Minden érző minden gondolkodó ember azt szerette volna, ha a nagy tanulságokat, amiket az ember a háboru alat tanult meg, átmodellirozná olyan alakuvá, hogy a béke idején az emberiség nagyszerü hasznukat vegye. Ez nem történt meg.

Mindenki méltan gondolhatott arra, hogy Európa, amelyet a nagyravágyás, az önérdek, a visszavonás, a féltékenység, a materializmus ezer ördöge — kergetett bele a véres konfliktusba, most végre észre fog térni és okulni fog a multon. Hogy mennyire okult, azt mindenki tudja — kár bővebben magyarázni, hogy Európára mennyire hatott a saját szerencsétlensége.

Nem, százszor és ezerszer nem — ez nem mehet igy tovább!

A régi háboruk helyén ujak csiráznak. Egy helyütt elalszik a láng, a másikon fellobban. Itt nagynehezen elfojtanak egy robbanást, csak azért, hogy a szomszédságban annál nagyobb erővel hallassa a hangját.

A régi félelmek helyébe ujak léptek, a régi nagyravágyások, féltékenységek, visszavonások, torzsalkodások helyett ujak támadnak, ujak, amelyek épen olyan pontossággal készitik elő az uj világháborut, mint ahogy a régiek előkészitették a mostanit.

A kardot kihuzták — és a kardot nem tették viszsza a hüvelyébe. Elrejtették kopott, unott és senki által el nem fagadott jelszavak alá. És a népek hajlandók arra, hogy akkor huzzák elő, amikor ennek szükségét látják.

A titkos diplomácia titkosabban konspirál a titok függönye megett, mint valaha — és nem akad Hamlet, aki a függöny megett ólálkodó Poloniust ledöfje.

Az országok majdnem kivétel nélkül az államcsőd rettenetes szakadéka előtt állanak. Az emberek éheznek, milliószámra fetrengenek az éhezés, a betegség, a nélkülözés, a nyomor fertőjében.

És még sem térnek észre.

Nagy baj Európa baja. Az emberiség örök végzete. Az emberi természet kiirthatatlannak látszó borzalmas bünei: ez Európa baja.

Uj vérre lenne szükség. Uj észre. Uj szivre. Hol vegyük? A multban nincs remény — a multak eléggé igazolták, ezzel a gyalázatos jelennel együtt, hogy mit várhatunk arról az oldalról. A jövő? Milyen lesz az uj generáció, amelyet ilyen körülmények között nevelünk fel?

Európa: a világ rákfenéje ma. S a belőle kiszivárgó betegség, hacsak radikálisan, gyorsan, meg nem állitják, el fogja boritani az egész világot.

Legyen már egyszer rend, legyen már egyszer béke, legyen már egysztr vége ennek a kétségbeejtő állapotnak. A világ dolgozni akar. És — hinni!

MILYENEK HÁT A MAI LEÁNYOK?

A "FÉRFIBOLONDOK"

A nők érdekében Ohioban dolgozó social workerek legutóbb nagy és tényleg látogatott gyülést tartottak Columbusban. Ezen a nagy és látogatott gyülésen többek között. Miss Beatrice Plumb Hunsicker, a delawarei Girls' Industrial School igazgatónője is beszélt.

Még pedig ugy beszélt, hogy az megérdemli a különmegemlitést.

Megérdemli pedig azért, mert a modern leányzót, akiről annyi szó esik mostanában hivatott és hivatatlan ajkakról és tollakból, egészen uj világitásban igyekezett bemutatni.

— Az a leány, akit bünözőnek ismerünk, szegény rendesen olyan, akinek az életben igen nagy handicapekkel kell megküzdenie.

— A bünöző leányra megdöbbenve tekintünk és a hátunkon végig fut a hideg, ha ránézzünk. Miért? Nem olyan leány ez, mint a többi? Dehogynem. Leány. Pont egy és ugyanaz mindegyik.

— A bünöző leány majd megbolondul a szép ruhákért. Az ugynevezett tisztességes leány és az ugynevezett bünöző leány között csak az a különbség, hogy a bünöző hajlamu leány annyira rabja a szép ruhának, hogy képes el is lopni.

— A bünöző leány ellen azt a vádat is szeretik felhozni, hogy férfibolond. Ez is igaz. De szeretnék látni olyan leányt aki nem az. Az dobja rájuk az első követ, aki ismer olyan nőt, akit a férfiak nem érdekelnek.

— Vannak persze lányok, akik ezt a természeti tulajdonságukat jobban el tudják rejteni, mint a többiek.. Vannak, akik ügyesen tudnak szinészkedni és el tudják hitetni, hogy a férfiak őket nem érdeklik. Ezek becsapják a társaikat. Sokszor még saját magukat is becsapják.

— Az ugynevezett tisztességes leány és az ugynevezett bünöző leány között csak az a különbség, hogy a bünöző hajlandó még a becsületét is feláldozni azért a szenvedélyért, amit a többiek igyekeznek eltitkolni. De ez az ugynevezett bünöző leány, ez legalább őszinte. És a legtöbb esetben nem is csinál nagy kázust abból, amit a természet ugyis diktál neki. Ez a leány gavallér, aki nem tartja nagy árnak a becsületét sem azért, hogy azon boldogságot, szerelmet vásároljon magának.

— Azt mondják, hogy az ilyen bünöző hajlamu leány egyébbel sem törődik, csak azzal, hogy mulasson. Hát mi, többiek, mi nem azt tesszük? Nem mindnyájunknak az a vágyunk, hogy minél jobban érezzük magunkat? Dehogynem. Mi mindnyájan a szivárványt hajszoljuk. Mindnyájan a boldogságot keressük. Az egyik ilyen uton keresi, a másik olyan uton. De mindenki keresi. Ezek a lányok is keresik, — ahogy már ők a boldogságot elképzelik.

— Nagyon kevés olyan ember él a világon, aki igazán boldog. A legtöbben közülünk olyan, aki nem épen boldogtalan. Ez a kettő azonban nagyon távol esik egymástól.

— Szeretjük becsapni saját magunkat. Próbáljuk elhitetni magunkkal, hogy az élet megad nekünk mindent, amire csak szükségünk van és lehet. Pedig, dehogy adja meg nekünk ezt az élet.

— Igyekszünk folyton mosolyogni, mert az iróosztalunkra ráragasztottunk egy kis cédulát, amelyre ez van irva, hogy mosolyogjunk. Igyekszünk folyton mosolyogni, mert reggel elolvassuk a lapokban, a legujabb mosoly filozofiáról szóló tudósitást. Addig igyekszünk mosolyogni, mig végre rájövünk, hogy igazán egyáltalán semmi okunk sincs a mosolygásra.

— Ennek a felfogásnak a bünöző leány méltó képviselője. Szegényke nem tesz egyebet, mint mink a többiek, akik nem vagyunk bünözők. Igyekszik szegényke mosolyogni — amig végre egy szép napon rájön, hogy igazán semmi oka sincs erre.

— Ne bántsuk ezeket a lányokat. Hiszen egyebet sem akarnak, csak boldogok akarnak lenni. És ez olyan nagy bün?

ANGLIA ÉS AMERIKA SZELLEMI VISZONYA

Angliában mindinkább ráébrednek arra a tudatára, hogy Amerika önálló szellemi életet kezd élni.

Angliában ujabban kezdik figyelembe venni azt, hogy Amerikának is van szellemi élete. Vannak ugyan olyan angol nagyságok, a kik csak akarva-akaratlanul ismerik ezt be, de viszont sokan — az intellektuális tárgyilagosság alapján — beismerik, hogy egy különleges amerikai kultura van kifejlődőben, amelyet érdemes figyelembe venni.

A konzervativ angolok szeretnék, ha Amerika, ha már nem is politikai vagy gazdasági téren, de legalább szellemi téren lenne gyarmata Nagy-Britanniának. Ezt az önző álláspontot majdnem meg lehet érteni. Sok apának rosszul esik, ha fia eltávolodik tőle, s ha az eltávolodás azt jelenti, hogy a fia különbnek bizonyult apjánál.

Körülbelül ilyen a viszony müvészi, irodalmi, tudományos kérdésekben a good old England és a friss, eleven Amerika között. Amig az amerikai filozófusok megelégedtek azzal, hogy az angol gondolkodók epigonjai legyenek, amig az amerikai irók megelégedtek azzal, hogy az angol irók megveregessék a vállukat, amig az amerikai festők, szobrászok, muzsikusok vágyva vágyódtak az angol elismerés után, addig Anglia szellemi arisztokratáinak nem is volt okuk kikelni az amerikai szellemi élet ellen. Legfeljebb megállapitották azt, hogy Amerika nem eredeti az ilyen téren, de ennek a megállapitásnak még örültek is. A mester öntudatával dicsérték meg a tanitványt.

Ebben az angol önzésben nagy része volt annak a felfogásnak, hogy az amerikai kulturának kimondottan angolszásznak kell lennie. Longfellow angol költő, aki Amerikában élt. Emerson angol filozófus, aki Amerikában élt. Whistler, akármennyire amerikai születésü, mégis csak angol festő. Az angol szellemi értékek pecsétjét kell rányomni az amerikai életre — vallották a britt "szellemóriások" — hogy az amerikai élet ne veszitse el angol-szász jellegét.

Közben azonban megváltoztak az idők. Amerika gondolkodói, müvészei, irói, kritikusai valahogyan öntudatra ébredtek. S ennek az öntudatra ébredésnek mi a következménye? Az, hogy az angol irók és kritikusok, az angol tudósok és filozófusok idegenkedve kezdenek Amerikára tekinteni, mert érzik, hogy Dewey, az amerikai filozófus, akármennyire eklektikus, nem kimondott másolója az angolszász filozófiai gondolkodásnak. Érzik, hogy az amerikai festők kezdenek olyan szineket észrevenni, amelyeket az angol paletta festékösszetétele nem ismert, s a szépirók olyan angol nyelven irnak és olyan szempontok szerint, a melyeket kimondottan amerikainak kell nevezni.

A Bookman legutóbbi számában egy angol iró levele jelent meg, amelyben — voltaképen szerény és rokonszenves hangon — megirja azt a visszahatást, amelyet a legujabb amerikai szellemi élet Angliában kelt. Megállapitja, hogy az angolok csakugyan kezdik észrevenni annak az iránynak következményét, amely Amerikát az angol szellemi rabságból ki akarja szabaditani. Sokan gyerekes igyekvésnek minősitik az amerikai alkotó részéről ezt a törekvést, de mindinkább szaporodik azoknak a száma, akik látják és méltányolják a komolyságát és akik beismerik, hogy az uj amerikai szellemi élet végeredményében kontribuciónak tekinthető a mindenség kulturájához, aminek csak örülni kellene.

Az angol iró levele a Bookmanban érdekes jelenség, mert arra vall, hogy az angolok csakugyan kezdenek beletörődni abba, hogy Amerika jogosultan és méltán éli vagy legalább is igyekszik élni a maga szellemi életét. A levél arra is vall, hogy Angliában mindinkább kezdik komolyan venni Amerikát, nemcsak mint pénzforrást, nemcsak, mint kereskedelmi monstrumot, nemcsak mint a felhőkarcolók paradicsomát, nemcsak mint a chewing gum és ice cream elisiumát, hanem mint az eredeti gondolat, az eredeti alkotás országát is.

Örvendetes jelenség s remélhető, hogy az amerikai szellemi élet uj törekvései, megalkotandó alkotásai igazolni fogják ama angolok álláspontját, akik azt mondják, hogy Amerika fejlődésében csakugyan elérkezett oda, amikor nem hogy imitálnia kellene más ország szellemi nagyjait, hanem amikor esetleg más országok gondolkodói tanulhatnak tőle.

Henry George, Walt Whitman, John Dewey olyan amerikai nevek, amelyek előtt tisztelettel hajolnak meg a gondolkodó európaiak is. Most már az a fontos, hogy az értéküket vegyék észre az amerikaiak is, főként azok, akik minden gondolkodóra gunnyal ráfogják, hogy "high brow" s akik azt hiszik, mert valaki nem bonyolit le real estate üzleteket, azért tehetetlen és irreális. Ezeknek az amerikaiaknak meg kell tanulniok azt, hogy a gondolatnál reálisabb tényező nincsen az életben: mert hiszen a gondolat ad értelmet az életnek.

MRS. HARDING ELŐSZÖR HAGYTA EL BETEGÁGYÁT.

WASHINGTON, nov. 12. — Mrs. Warren G. Harding, az elnök neje sulyos betegsége után szombaton hagyhatta el az első izben betegágyát rövid időre. Brig. Gen. Sawyer, a Fehér Ház orvosa bizik abban, hogy most már naponta felkelhet egy-egy rövidebb időre.

AZ ITALTÖRVÉNY ATYJA KIBUKOTT A HÁZBÓL.

ST. PAUL, nov. 12. — A. J. Volstead, a minnesotai hetedik kongresszusi kerület képviselőjét, a prohibiciós törvény szerzőjét legyőzte Rev. O. T. Kvale ellenjelölt több mint 12.500 szavazattal, a csaknem teljesen beérkezett választási lajstromok tanusága szerint.

Bármikor és bárhová küld pénzt

nemcsak ünnep alkalmából, de minden időben koronákban, vagy amerikai dollárokban postán, vagy sürgöny utján, BANKHÁZUNK A LEGPONTOSABBAN, A LEGGYORSABBAN ÉS LEGMÉLTÁNYOSABBAN SZOLGÁLJA KI.
SÜRGÖNYDIJ korona pénzküldésnél Magyarországra és Cschszlovákiába 50 cent.
DOLLÁRKÜLDÉS Magyarországra 100 dolláronként 3 dollár, sürgönydij külön 2 dollár.
HAJÓJEGYEK BETÉTEK

KISS EMIL BANKHÁZA
133 Second Ave., New York, N. Y.
(A 8-ik utca sarkán)

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője — A M. Kir. Államvasutok Menetjegyirodájának kizárólagos képviselője

MADRID VÁROS DRÁGA VÁROS

NE MENJ MADRIDBA

"Ne jöjj Madridba" — irja Thomas Stewart Ryan egy legutóbbi cikkében. — ha azokra a nagyszerü napokra akarsz emlékezni, amelyek egykor Aragonban és Castiliában ragyogtak. Cidnek az ideje lejárt. És Nagy Károly nyomai elvesztek a sivár homokban.

Nagyon szép várost fogsz azonban találni, ha mégis eljössz Madridba. Ebből a szépségből azonban hiányzik Nápoly megvesztegető csábja. Hiányzik belőle Firenze csodálatos finomsága. Kivülről a város modern. Belülről azonban olyan kényelmetlen, mint egy balkáni tüzfészek.

Ha az igazi Spanyolországot akarod látni, Spanyolországot, amely még a tegnapé, akkor Durosba kell menned, Burgosba, Granadába, Sevillába, vagy Rondába.

Madridban földalatti villamos is jár.

Ahoz, hogy az ember Madridban lakjék, kétszer annyi pénz kell, mintha Párisban laknék valaki. A gyönyörü ornamentikáju szállodák márvány folyosóin svábbogarak szaladgálnak, S talán ugyanezek a svábbogarak azok, amelyek a szállodában lakókat az ágyukban meglátogatják.

Tegyük fel, hogy nyáron látogatsz el Madridba. Nagyon rosszul teszed. Rosszul teszed pedig azért, mert nyáron itt rém meleg van. A hőség trópikusi. Nyáron a király eltávozik Santarderbe. A kormány tagjai, az arisztokrácia és a hivatalos előkelőségek vagy San Sebastianba mennek, vagy Párisba. A kormányhivatalok üresen állnak — csak a jó Isten visel rájuk gondot.

Ha valakivel nyáron találkozol Madridban, az okvetlenül bocsánatot fog töled kérni, amért ott találtad őt: egyáltalán nem fashonable nyáron Madridban tartózkodni. A nyári hónapokban Madrid átalakul a plebejusok városává.

Azok a szerencsétlen kormányhivatalnokok, akiket a lelkiismeret még sem hagy nyugodni és a városban maradnak, hogy megnézzék, a jóisten hogyan vezeti az államháztartást, egy félórácskát töltenek ezekben a napokban a hivatalukban. S miután kiizadták és kimérgelődték magukat, szaladnak a klubjukba, hogy egy kis üditő baccarat mellett felviduljanak.

Tekintettel pedig arra, hogy ama félórát, amit a hivatalos személy a hivatalnak szentel, más és más időközökben veszik alkalmazásba a különböző államhivatalnokok — az egyik reggel szeret hivatalba járni, a másik délben, a harmadik este — a látogató a nap minden szakában találhat hivatalos személyiséget a hivatalos helyiségekben.

Ez azonban ne tévesszen meg senkit.

Madrid hat órakor este kezd igazán élni. Mikor a lámpák kigyulladnak. Az előkelőségek Victoriakon jelennek meg a boulevardon, a Paseo tele van kocsikkal és szépasszonyokkal: Madrid étvágygerjesztő italokat vesz magához.

A kávéházak száma óriási. Egyik kis kávéház a másik mellett. — S a kávéházak kint ülnek a járdákon, — apró kerek asztalok mellett hüsülnek a spanyolok, fejük felett szőlőlugas fogja fel a levegő járását. E bachusi környezetben a spanyol egy pohár sör mellett két óra hosszat is elül és beszélget. Vannak azonban kávéházak, amelyek nagyon frekventáltak. Itt udvarias tábla figyelmezteti a vendégeket, hogy "kéretik minden órában rendelni valamit".

A Paseo — ez az igazi "get together"-je a városnak. Az ifjak nagyon szeretik. Odakönyökölnek egy keritéshez és bámulják a nőket — ah, milyen szépek a nők Spanyolországban — de a szemükben van valami indifferens, mintha egy muzeumban néznék a Murillo angyalokat.

Néha azonban fellángol a tekintetük: megérkezett "az igazi". Akkor kihuzzák magukat és megkezdik a nő utáni hosszu vándorlásukat. Vannak nők, akiket egész csapat fiatalember követ. S a nő, nemcsak, hogy nincsen emiatt megsértve, de ellenkezőleg nagyon örül neki. Néma hódolat ez a szépségének. A férfiak részéről ez nem tolakodás: ez a legteljesebb tisztelet. Utcákon át követik a szép nőt — ez a divat. Ez a szokás.

Közben a fiuk mindenféle megjegyzéseket tesznek. Elmondják a véleményüket a nőről. Hangosan, ugy, hogy ő is hallja. Azonban az is a szokáshoz tartozik, hogy a nőnek ugy kell tennie, mintha nem hallaná, hogy mit mondanak a háta megett.

Mikor a teljes sötétség beállott — az egész város lázasan lélegzik, ujra él. Az utcák hangosak a camelotok kiálltásaitól. A rikkancsok reggel kettőig hangosan kinálják a lapokat. Egy ember hangosan kinálja a lutri jegyeket. A kisebb utcák büdösek az olajtól. Egy vénasszony egész este egyebet sem mond, csak ezt az egyetlen szót: Auga. Hogy mit jelent, talán senki sem tudja. A szinházak féltizenegykor kezdik az előadást. A szinházak kertekben vannak, amelyekben az akácfa és a rózsa illatozik. — Nyáron azonban az énekesek rosszak Madridban és a szinészek még rosszabbak, a poezist nyáron egyedül csak a táncosok képviselik, de azok is tulzottan izzadnak. Annyit azonban meg kell nekik adni, hogy azt a müvészetet, amely Blasco Ibanezből hiányzik, méltókép képviselik.

MEGMOSDOTTA BITÓFÁNÁL HOGY BÜNEIT LEMOSSA.

FREDERICK, Md., nov. 12. Amig nagy néptömeg követelte bebocsájtását a börtön udvarára, hogy tanuja legyen William A. Stultz felakasztatásának, John H. Adams rendőr meggyilkolása miatt, Stultz egy tál vizet vitt magával a vesztőhelyre, hogy az akasztófa tövében lemossa arcát és kezeit, hogy megtisztuljon a büntől. Utolsó szavainak, "Isten legyen mindnyájukkal" elhangzása után Jones sheriff felpattantotta alatta a csapóajtót.

KARÁCSONY

örömet hoz kicsinynek és nagynak. Örömet akar szerezni minden amerikai magyar is azoknak, akiket szeret, de a nagy tenger választja el tőlük.

A LEGSZEBB AJÁNDÉK

a pénzküldemény mert pénzért mindenki azt veheti, amire szüksége van.

Küldje pénzét mihamarabb általunk. mert azt ma már mindenki tudja széles Amerikában, hogy mi a leggyorsabban fizetünk költséget nem számitunk és az átutalt összeget levonás nélkül fizetjük ki.

DOLLÁRÁTUTALÁS HAJÓJEGYEK. — TÁVIRATI PÉNZKÜLDÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.

AMERICAN UNION BANK
Németh János elnök
Főüzlet: 10 East 22nd Street a Bankpalotában
Fióküzlet: 1597 Second Ave. corn. 83rd Street
NEW YORK CITY

NE SÜSSÖN
Mazsola Pie-t

—ha kaphat jóizüt készensütve az Ön részére a helybeli pékeknél.

Egyszerüen telefonáljon groceriséhez vagy a szomszédos pékhez és küldessen egyet, friset, jóizüt, melyet mindjárt az asztalára tehet.

Találjon fel egyet a férfiaknak, s hallgassa meg mit mondanak.

Zamatos, friss, kivánatos — készült

Sun-Maid
Mazsolával

Szedett Ma Vasat?

Ha pénzt akar küldeni Magyarországra: Ruttkay Jenő bankházát keresse fel. Ez a bank adja önnek a legjobb szolgálatot ez küldi a pénzét a leggyorsabban, legmegbizhatóbban és legolcsóbban.

Ha utazni akar: Ruttkay Jenő bankházában vegye a hajójegyét. Ez a bankház adja önnek a legelőnyösebben a hajójegyet és ez adja a legjobb tanácsokat önnek, hogy merre és hogyan utazzék.

Ha ügyes-bajos dolga akad: Ruttkay Jenő Bankházához forduljon. Ez a bank intézi el a legjobban és a legleikiismeretesebben az ön ügyét.

Ha nem jöhet el személyesen, irjon. A levélbeli megbizásokat éppen olyan pontosan, gyorsan és biztosan intézi el

RUTTKAY JENŐ, Bankháza
106 AVENUE B NEW YORK, N. Y.

A SZOKÁS HATALMA

olyan, hogy emberek, akik Kassai dohányhoz vannak szokva, nem akarnak másfélét használni. Ezeknek ajánljuk, hogy próbálják meg egyszer az

U-HU

védjegyü Kassai dohányunkat. A legjobb dohány a maga nemében. Ára ugyanaz mint a Négyesé. Minden csomagban 4 ajándékszelvény van.

Uj évig minden 5 dolláros rendeléshez külön ajándékot küld

JAKAB ÉS TÁRSA
423 EAST 5th STREET, NEW YORK, N. Y.
(h s)

Disznóság!

A jó hazai módra készült kolbászt és hurkat nevezik a mi édes anyanyelvünkön disznóságnak. Nincsen olyan nemzetiség, a mely olyan izletesen, ügyesen és finoman tudja elkésziteni a "disznóságot.", mint a magyar. Olyan "mégköll" ize van a magyar kolbásznak.

Hazai hurkatöltő és jó hazai füszer nélkül nem lehet jó hazai "disznóságot" csinálni. Ne késsen a rendeléssel, rendelje meg a hazai hurkatöltőt és füszereket most, ugy, hogy ha szükség lesz rá, kéznél legyen.

VALÓDI HAZAI KÉT-CSÖVES HURKATÖLTŐ

Nagyon finom, erős fémlemezből, erősitő karikákkal, két csővel, kemény, juharfa nyomóval, a legalkalmasabb nagyságban, darabja ..$3.00

MÁS JÓ KONYHA SZERSZÁMOK

Hazai disznóölő kés, nagyon finom acélból, 7 inch pengével	.65c
Hazai derelyemetsző, sárga rézből	.35c
Hazai tök-, ugorka- és káposzta-gyalu, 2 sor késsel	$1.00

VALÓDI HAZAI FÜSZEREK

Valódi szegedi édes rózsapaprika, 1 font	.65c
Valódi dunántuli erős paprika, 1 font	.65c
Valódi hazai majoránna pelyva, egynegyed font	.35c
Valódi hazai sáfrány, 1 csomag	.50c
Valódi hazai fekete szemes bors, 1 font	.50c
Hazai Nagy Budapesti Szakácskönyv	$1.00
A legjobb hazai Borászati Könyv (Utasitások és magyarázatok a borkészitéshez)	$1.00

FIGYELEM!

Az összes itt hirdetett tárgyak és füszerek mind valódi hazaiak, a minőségért és valódiságáért minden tekintetben jótállást vállalok.

Minden rendelést gyorsan és pontosan szállitok. 40 éve szolgálom vevőimet pósta utján.

Rendelésével együtt küldje a pénzt is, mert utánvéttel költséges és körülményes a szállitás.

Amerika legnagyobb és legrégibb magyar áruháza.

EMIL NYITRAY
Nyitray-Park Milford, Conn.

(c—411)

...NY
...ömet akar szerezni min-...iket szeret, de a nagy
...ANDÉK
...lenki azt veheti, amire
...ank. mert azt ma már ...gy mi a leggyorsabban ...az átutalt összeget le-
...VIRATI PÉNZKÜLDÉS ...ZJEGYZŐI ÜGYEK.
...ON BANK
...s elnök
Fióküzlet:
...7 Second Ave.
...rn. 83rd Street
...ITY

...E SÜSSÖN
Mazsola Pie-t
kaphat jóizüt készen— az Ön részére a helybeli ...nél.
...yszerüen telefonáljon gro-...hez vagy a szomszédos ...z és küldessen egyet, fris-...jóizüt, melyet mindjárt az ...ára tehet.
...aljon fel egyet a férfiak-...s hallgassa meg mit mon-...
...matos, friss, kivánatos — ...lt
...un-Maid
Mazsolával
Szedett Ma Vasat?

Magyarországra: Ruttkay Jenő bankházát ke-...obb szolgálatot ez küldi a ...bban és legolcsóbban.
Jenő bankházában vegye a ...t. Ez a bankház adja ön-...ez adja a legjobb tanácso-...ék.
...akad: Ruttkay Jenő Bankházához ...ban és a leglelkiismerete-...
...n. A levélbeli megbizáso-...biztosan intézi el
..., Bankháza
...W YORK, N. Y.

...TALMA
...hányhoz vannak szokva, ...nek ajánljuk, hogy pró-...
...egjobb dohány a maga ...esé. Minden csomagban ...eléshez külön ajándékot
...ÁRSA
NEW YORK, N. Y.
(h s)

...ság!
...t és hurkat nevezik a mi ...ncsen olyan nemzetiség, a ...oman tudja elkésziteni a ...mégköll" ize van a magyar
... nélkül nem lehet jó hazai ...endeléssel, rendelje meg a ...ugy, hogy ha szükség lesz

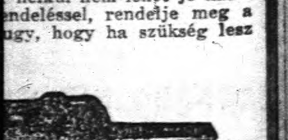

...ES HURKATÖLTŐ
...rikákkal, két csővel, ke-... nagyságban, darabja ..$3.00
...ERSZÁMOK
...7 inch pengével 65c
...........35c
...or késsel $1.00
...ÜSZEREK
...........65c
...........65c
... font 35c
...........50c
...........50c
...........$1.00
...k és magyarázatok...........$1.00
...szerek mind valódi hazaiak, a ...etben- jótállást vállalok. ...an szállitok. 40 éve szolgá-...
..., mert utánvéttel költséges és
...bb magyar áruháza.
...RAY
Milford, Conn.
(c—áll)

Mussolini a programjáról

A fascista miniszterelnök nyilatkozata az amerikai sajtó képviselői előtt. — A jóvátétel nem választható el a szövetségközi adósságok kérdésétől. — Mussolini a prohibició és a nők szavazati joga ellen.

RÓMA, november 12. — Mussolini, az uj olasz fascista miniszterelnök ma fogadta az amerikai ujságirókat s a világ égető, nagy kérdéseiről kifejtve véleményét, többek között olyan tárgyakról is nyilatkozott, mint a prohibició és a nők szavazati joga.

A fekete inges fascisták vezére olyan türelemmel és udvariassággal hallgatta meg az eléje terjesztett kérdéseket, amely teljességgel meghazudtolta harcias és szigoru megjelenését.

Az interviut a jóvátétel kérdésével kezdték meg, amire a miniszterelnök megjegyezte, hogy ezt a kérdést nem lehet elválasztani a szövetségközi adósságok problemájától még azon a ponton sem, ahol az Amerikát érinti.

Mussolini Olaszországnak és az Egyesült Államoknak jó viszonyát hangsulyozva, még a következőket mondotta:

"Nekünk munkásaink vannak és Amerikának tőkéje. Boldog volnék, ha az önök országa enyhitené a bevándorlási törvényeket, ugy, hogy a mai 42,000 kivándorló helyett 100,000 nyerne bebocsátást az Egyesült Államokba".

A női szavazati jogra vonatkozólag Mussolini kifejtette, hogy véleménye szerint az idő még nem érett meg erre a reformra.

"Ha az idő megérik rá, meg fogjuk adni a nőknek a szavazati jogot" mondta a miniszterelnök, "de akkor ők majd nem kivánnak élni ezzel a joggal".

A prohibició kérdésére vonatkozólag Mussolini ugy nyilatkozott, hogy nem áll a csontszárazság álláspontján, de viszont azt gondolja, hogy részben törvények, részben nevelés utján a népet meg kellene tanitani arra, hogy kevesebbet igyék.

Az olasz háborus adósságok kérdését érintve a miniszterelnök a következőket mondotta:

"Mi kivánjuk és reméljük, hogy megtudjuk fizetni tartozásunkat Amerikának. Ha Amerika később tudatára ébred Európa helyzetének, ugy valószinüleg meg fogja változtatni álláspontját. Közben a mi tartozásunk becsületbeli adósság és mindent el fogunk követni arra, hogy teljesithessük ezt a kötelezettségünket".

MÉG TÖBB JOGOT AZ AMERIKAI NŐKNEK

Az amerikai nők jogainak kiterjesztése érdekében kampányt kezdeményezett a National Womans Party.

WASHINGTON, D. C. november 12.—A "National Womans Party" tisztikara, harminckét állam női szervezetét képviselve, ma egyhangulag elfogadott egy messzire nyuló határozati javaslatot, amely sikra száll a nők jogainak érdekében. A határozatot a gyakorlatba ugy akarja átvenni a fentemlitett szervezet, hogy a nőknek otthonukban, a templomban, az amerikai iparban és a kormányzatban gyakorolandó jogai érdekében rövidesen az egész országra kiterjeszkedő kampányt indit meg.

A határozati javaslatot megelőzőleg élénk vita indult meg, amelyhez többen szóltak hozzá. A tisztikar ülésszaka két napig tart. Mrs. O. H. P. Belmont, a National Womans Party elnöknője kijelentette, hogy miután a nők a legfőbb támaszai a templomnak és az otthonnak, tehát nagyobb vezérszerepet kellene nekik juttatniok az egyházi kérdések intézésében.

A nagyjelentőségü ülést Mrs. John Rogers vezette, aki az emlitett szervezett végrehajtó bizottságának elnöke. A gyülés végeztével kijelentette, hogy az amerikai nőknek, akik már eddig is óriási jogokat értek el küzdelmükben, minden erejükkel azon kell lenniök, hogy kellőképen értékeljék ezt az elfogadott határozati javaslatot s a saját önérzetük érdekében minden tőlük telhetőt meg kell tenniök a kampány sikere érdekében.

A VILÁGPOLITIKA HETI FEJLEMÉNYEI

(Folytatás az 1. oldalról.)

Amig a megfontolt polgárság nyugodtan és szivesen fogadta Mussolinit, a felfegyverzett fascista osztagok szükségesnek látták, hogy előzőleg néhány fejet legalább is beverjenek. Egészben véve az olasz helyzet megenyhült, amit inkább magának Mussolini jellemének lehet köszönni, mint a követőinek. Az olasz népben ma határozottan meg van a hajlandóság arra, hogy alkalmat adjon Mussolininek a csodatételre, amely a közönség bizalmának, az iparnak és a pénzügyi szilárdságnak helyreállitásában nyilvánulna meg.

Mussolini rögtön uralomra jutása után áldozatokat és munkát követelve a néptől, kétségtelenül egészséges hurokat pendített meg és a pápa, aki természetesen nem sietett válaszolni az uj miniszterelnök szerencsekivánataira, most mindinkább növekvő bizalmának adott kifejezést a fascista vezérrel szemben.

Mussolini legfőbb nehézsége ma, ugy látszik, abban áll, hogy megfelelő személyiségeket találjon a külföldi követségek vezetésére.

BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPET
szerezhet hozzátartozóinak néhány dollárral.

Küldje pénzküldeményét az alanti RENDKIVÜL KEDVEZŐ árakon, melyekben az összes átutalási költségek már benfoglaltatnak:

1000 Magyar korona	$—.50
1000 Osztrák korona	.02
1000 Csehslovák korona	33.00
1000 Jugoszláv korona	4.70
1000 Román lei	6.85
1000 Német márka	—.30

BANKBETÉTEK után törvényes kamatot fizetünk. Jelenlegi betétállomány 300,000 dollár.
HAJÓJEGYEK, ÓHAZAI, KIHOZATALI, KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.

SCHWABACH BANKHÁZ
1345 First Avenue, 72-ik utca sarok, New York
Nyitva reggel 9-től este 8-ig, hétfőn este 9-ig. Vasárnap d. e. 10-től 1-ig.
(n)

A londoni mérgezés nőmunkája

Arzéntartalmu cukorkákat küldtek a londoni rendőrfőnöknek.

NŐI NÉVJEGY

A rendőrfőnök arzénmérgezésben megbetegedett.

LONDON, november 12. —Az angol detektivkar felfogása szerint női kezek szőtték annak az összeesküvésnek szálait, amely a londoni rendőrfőnökség magasrangu tisztviselőinek életére tört. A detektivek most azt a személyt keresik, aki mérges cukorkákat tartalmazó dobozt küldött Sir William Horwood-nak, a londoni rendőrfőnöknek.

A rendőrfőnök két szemet evett ezekből a cukrokból s rövid idővel azután arzénmérgezés tüneteivel sulyosan megbetegedett. Sir William kórházban fekszik s állapota életveszélyes.

A csokoládécukros dobozban egy kis cédulát találtak, amelyen női kézirással a következő állott:

"Kellemes lunchot és jó étvágyat."

Molly.

Ugy tudják, hogy Sir Trevor Bingham és F. D. Elliot őrnagy, helyettes rendőrfőnökök szintén hasonló cukrokat tartalmazó dobozokat kaptak.

Wyndham Childs tábornok, a Scotland Yard bünügyi osztályának vezetője figyelmeztetést küldött a politikai élet vezéralakjainak, hogy ne egyenek olyan dolgokból, amiket póstán ismeretlen személyek küldenek nekik. Arra is figyelmeztették a politikusokat, hogy egyáltalán fokozott gondossággal járjanak el csomagok felbontásánál, amelyek esetleg bombákat rejthetnek magukban.

Érdekes körülmény, hogy a rendőrfőnököt a titkára kérte, hogy ne egyék a cukrokból. A titkár, ahogy az arzénnel boritott csokoládéból lenyelt egy kis darabkát, keserü izt érzett. A rendőrfőnök nevetett a titkár figyelmeztetésén s a kesernyés izt a cukorka csokoládéburkának tulajdonitotta. De rövid idővel azután, hogy evett a nyalánkságból, eszméletlenül összeesett.

Az összeesküvés nagy izgalmat keltett a kormánykörökben és a kormány tagjait fokozott éberséggel őrzik.

A megindult vizsgálat azt is kideritette, hogy a gyilkossági kisérletet megelőzően a rendőrfőnök több fenyegető levelet kapott. Természetesen tudták azt, hogy a rendőrfőnöknek számos ellensége van a bünügyi világban, de hogy a hivatalában, az angol titkos rendőrség tagjaival körülvéve, törjenek életére, azt lehetetlennek tartották.

Két héttel ezelőtt egy másik doboz cukrot hozott a pósta a rendőrfőnök irodájába. Akkor a helyettes rendőrfőnök bontotta ki a csomogot s gyanut fogva, átadta a tartalmát az egyik detektivnek vizsgálati célokból. Ezeknek a cukroknak vegyi vizsgálata azonban negativ eredménnyel járt.

GONDNOK KINEVEZÉSÉT KÉRTE A K. K. K. ELLEN.

ATLANTA, nov. 12. — A fultoni felsőbiróságon Harry B. Terrell, volt grand goblin, keresetet nyujtott be, melyben a Ku Klux Klannak tömeggondnok kezébe adását kéri. A keresetben egyuttal William J. Simmons, fővezér elmozditását is kéri, minthogy arra alkalmatlan s a Klan pénzeit magáncélra használják fel. November 18-ra tüzték ki az ügy tárgyalását.

Egészség helyreállitható RÁDIUMMAL.

A Rádium csodálatos gyógyereje évek óta ismeretes. Azonban ezen értékes egészséget adó anyag jóságát csak gazdag emberek élvezhették.

A Degnen's Radio-Active Solar Pad feltalálása óta bármely férfi vagy nő, szegény vagy gazdag, megengedheti magának ezen kezelést, mely oly nagy enyhülést nyujt szenvedések és betegségek ellen.

Degnen's Radio-Active Solar Pad a testen viselendő éjjel és nappal. Állandóan radio-aktiv energiát lövel szervezetébe mig dolgozik, játszik vagy alszik, segiti felépülni a meggyengült idegeket és sejtszöveteket erős, egészséges állapotba. Erős vérkeringést okoz, ezáltal megszünteti a torlódást, mely a legtöbb betegség valódi óka.

Hogy bebizonyitsuk mit tehet önnek ezen csodálatos kezelés, elküldjük ezt a készüléket próbára azzal a megjegyzéssel, hogy nem számitunk érte egy centet sem, ha nem nyujt kielégitő eredményt. Ezen ajánlat bármely személynek szól, akinek bármily fájdalma, ideggyengesége, magas vérnyomása, has, vese, máj, hólyag, tüdő vagy szivbaja van.

Nem tesz különbséget, hogy mi a baja, vagy hogy milyen régen szenved, szivesen adjuk a készüléket próbára saját kockázatunkra. Irjon ma, ingyenes, teljes felvilágositást adó nyomtatványunkért. Radium Appliance Co., 1007 Bradbury Bldg. Los Angeles, Cal.

UJRA MEGINDUL A KERESKEDELEM

Az Egyesült Államok kormánya keresi az összeköttetést Magyarországgal. — Amerikai cégek magyarországi képviselőket keresnek, a kik egyben a balkáni forgalmat is lebonyolitanák.

A "SZABADSÁG" budapesti tudósitójától

Nemrégiben a külkereskedelmi félévi statisztikai kimutatás alapján beszámoltam arról az örvendetes javulásról, amely az Egyesült Államok és Magyarország közötti kereskedelmi életben beállott. **Ugylátszik az Egyesült Államok kormánya is szivesen látná, ha kereskedelmi összeköttetésünk kimélyülne.** Legalább erre vall az itteni követség érdekes kisérlete. A követség egyik vezetőembere felkereste az OMKE-t, a kereskedők egyesületét és **támogatást kért ahhoz, hogy a háboru miatt megszakadt kereskedelmi összeköttetést Amerika és Magyarország között ujra feltámaszthassák.**

Természetesen ezt a közeledést az OMKE a legnagyobb örömmel fogadta, de a vezetők annak az aggodalomnak adtak kifejezést, hogy a **megváltozott viszonyok miatt nehéz lesz az elszakadt szálakat ujra összekötözni.** Amerika részéről azonban az aggályokat igyekeznek eltüntetni.

Az amerikai követség kimutatja, hogy **sok esetben megtörténik az a furcsa eset, hogy dacára a dollár magas árfolyamának, egyes amerikai cégek Budapesten olcsóbban tudnak egyes árukat eladni, mint más közelfekvő országok kereskedői.** Az amerikai cégek különben hajlandók ugyanolyan, sőt **sok tekintetben még kedvezőbb feltételeket is nyujtani, mint a cseh, német vagy osztrák kereskedők.**

Az amerikai konzulátus mindjárt egy listát is átadott. Kijelentették, hogy az **alább felsorolt gyárak magyar képviselőt keresnek.** Az amerikai konzulátus még azt is hozzátette, hogy Amerikában tisztában vannak azzal, hogy **Budapest mindig a Balkán felé irányuló kereskedelem központja volt, tehát az itteni képviselők irányitanák a balkáni kereskedelmet is.**

Amerikának ez a lépése a magyar kereskedőknek kezdi **visszaadni az önérzetét** és éppen ezért talán Amerikában is érdekes megtudni azt, hogy melyek azok a gyárak, amelyek Budapesten képviselőt keresnek. Megkaptuk a pontos névsort és ezt itt adjuk:

Acéláruk: Blaw—Knox Company.

Ágyak stb.: The Simmons Co.

Automobilok és vagonok: Ford Motor Company, Federal Motor Truck Company, Melchior, Armstrong & Dessau, Denby Motor Truck Company, General Motors Export Company, Nash Motors Company.

Bőráruk: Straus, Bodenheimer Saddling Co.

Cipők: Outing Shoe Co.

Dobozok: National Casket Co.

Droguák: McKessen & Robbins.

Élelmiszerek: Kings Food Products Co., L. & E. Frenkel, Inc., Lawrenceberg Roller Mills Co.

Épületfa: Columbia Lumber & Timber Co., Niedermeyer—Martin Lumber Co.

Festékek: Everseal Mfg. Co.

Fémtermékek: The Berger Mfg. Co., The F. H. Lawson Co.

Furógépek: The Osgood Co.

Gummi: The Miller Rubber Co.

Gummiáruk: The Miller Rubber Co.

Hajók stb.: The Deselektro Co.

Hangszerek: The Music Trades Co.

Irógépek: National Typewriter Co.

Levegősüritők: Brunner Mfg. Co.

Mezőgazdasági gépek: Emerson Brantingham Implement Co., J. I. Case Treshing Machine Co., Avery Co., Mineapolis Steel & Machinery Co., Electric Wheel Co., The Silver Mfg. Co.

Müszaki különlegességek: Sherwood Mfg. Co.

Müszerek: Walling Brothers, McKessen & Robbins.

Nyomdai gépek: U. S. Hoffman Machinery Co.

Optikai cikkek: Willson Goggles Inc.

Önborotvakészülékek: Durham—Duplex Co., Gillette Razor Co.

Safe-ek: The Safe-Cabinet Co.

Sokszorozók: Beck Duplicator Co.

Számológépek: Wetter Numbering Machine Co.

Szerszámok: Lovejoy Tool Works, Niles—Bement—Rand Co., The Bridgeport Hardware Mfg. Co., Greenfield Tap & Die Co., Flint & Walling Mfg. Co.

Székek: The Simmons Co.

Szigetelők: American Insulating Machinery Co.

Szijak: Victor Balata & Textile Belting Co.

Szivattyuk. The Goulds Mfg. Co., Flint & Walling Co.

Távbeszélő - készülékek: Stromberg—Carlsan Co.

Tejtermékek: B. B. Corliss (Waterloo Creamery Co.)

Tinták: Advence Sales Co.

Tollak: The Parker Pen Co.

Tüzoltó - készülékek: The Ohio Instrument Co.

Tüzgépek: American—La France Fire Engine Co.

Üvegáruk: The Bartlett—Collins Glass Co., Star Glass Co.

Vasáruk: The Bridgeport Hardware Mfg. Corp.

Vasuti szerszámok: Lovejoy Tool Works.

Vegyi cikkek: McKessen & Robbins.

Világitószerek: The Reading Chandelier Works.

Kérdést intéztünk az OMKE vezetőségéhez, ahol ezt mondották nekünk:

— Az amerikaiak mindenesetre megmutatják, hogy **mi a diplomáciának igazi kötelessége?!** Ha igy dolgozna a magyar diplomácia külföldön, ugy jövő tekintetében nem volnának kétségeink. Az amerikai konzulátus annyira szivén viseli az amerikai ipar és kereskedelem ügyét, hogy most már kezdjük belátni, valóban nem frázis az, hogy Amerika a munka országa és ott a munkát igazán megbecsülik. **Bennünket nagyon megtisztelt az amerikai konzulátusnak ez a lépése,** természetesen hivatalos lapokban azonnal felszólitást fogunk intézni a magyar kereskedőkhöz és meg vagyunk győződve, hogy a **magyar kereskedők igyekezni fognak Amerikának ezt a közeledését jól kihasználni.**

— Sajnos, ennek inkább a jövőben lesz fényesebb eredménye, de mindenesetre örülni kell annak, hogy **a szervezkedés megkezdődött.** Ha az amerikai magyarokat érdekli ez a dolog, ugy rövidesen **össze fogjuk állitani a magyar kereskedők névsorát, akik Amerikával összeköttetésbe akarnak kerülni és a névsort szivesen a Szabadság rendelkezésére fogjuk bocsátani.**

— A magyar ipar az utóbbi időben annyira fejlődött, kereskedelmi életünkben pedig olyan komoly és nagytudásu vezetőegyéniségek vannak, hogy **megvan a remény arra, hogy Amerika segitségével a balkáni forgalom Magyarországon keresztül fog lebonyolódni.**

Paizs Ödön.

ŐRZIK A CHICAGOI SZAVAZATOKAT.

Szövetségi helyettes marshalok őrségen a Chicago városháza acélszekrénye előtt.

Levy szövetségi marshal emberei fegyveresen állottak őrt Chicagoban a City Hallban az előtt az acélszekrény előtt, amelybe a választáson leadott szavazócédulákat helyezték. Olyan kevés különbség volt a Righeimer republikánus és Karecki demokrata birójelölt javára leadott szavazatok számában, hogy valószinü volt az ujraolvasás. Vigyázni kellett a szavazócédulákra, nehogy valaki meghamisitson néhányat.

Használják Mindenütt, Ahol az Embereknek Foguk van.

Franciaországban

Franciaországban, ahol szépség és divat karöltve járnak, a szépségek jól tudják, mily csodálatosan vonzóak a ragyogó fogak.

És ott, ép ugy mint itt, a megjelenésükre nagy sulyt fektető gyönyörü hölgyek, a COLGATE'S-t választják. Veszélytelenül tisztitja a fogakat, alaposan. Zamatos ize a fogmosást jólesővé teszi. Egy nagy tubus 25 c.-be kerül.

Jó Fogak — Jó Egészség

A "Colgate" név toalet cikkeken Becsületességet, Eredetiséget és Finom Minőséget garantál. Alapittatott 1806.

Bukófélben van Wirth kabinetje

A német kancellár elvesztette már a demokrata párt bizalmát is.

STINNES ÉS WIRTH.

Németország közel áll a végromláshoz.

BERLIN, november 12. — Minden jel arra mutat, hogy Wirth kancellár kormánya nem lesz már hosszu életü. A német kancellár leghivebb és legerősebb támasza, a demokrata párt is, ugy tünik, elvesztette hitét a "teljesités" politikájában, amely Wirth kancellár programjának első pontját alkotja. A demokraták kiábrándulását a jóvátételi bizottsággal folytatott tárgyalások eredménytelensége okozta. Ha a kancellár most kedden a birodalmi gyülésben szólásra fog emelkedni, hogy ismertesse a pénzügyi helyzetet, nagy és erős ellenzékkel kell majd szembeszállnia. Az ellenzéket pedig nem kisebb ember fogja támadásra vezetni, mint Hugo Stinnes, a német ipar koronázatlan királya.

Stinnes egyáltalán nem titkolja, hogy ellenzi a kormány terveit, amelyek a márka értékének megszilárditására irányulnának. Az iparbáró ugyanekkor lehetetleneknek kiáltja ki azokat a megoldási módozatokat, amelyeket a nemzetközi pénzügyi szakértők, köztük Keynes és Jenks tanárok dolgoztak ki.

A német közvélemény hangadó sajtószervei, amilyenek a Berliner Tageblatt és a Börsen-Kourier kevésbbé élesen támadják ugyan a kormányt, de szilárdan kitartanak követelésük mellett, hogy a kancellár végül határozott pénzügyi programot állitson össze jövő politikájára vonatkozólag s ne bizza tovább az ország sorsát utolsó percekben hozott döntésekre.

Egy amerikai hirlapiró, aki másfél évet töltött most Németországban, ugy festi le az ottani helyzetet, hogy a német birodalom vergődő hal a szövetségesek hálójában. Az amerikai tudósitó szerint Németország közel áll a végromláshoz, a német nép pedig tudja és érzi ezt és kétségbeesés ragadja meg tömegeit.

12 ÉVES FIU HALÁLOS AUTOMOBIL BALESETE.

MARIETTA, nov. 12.—Douglas Burchett, 12 éves fiu, Watertownban szörnyet halt, amikor tulsebesen hajtott Ford gépkocsija leugrott az uttestről s összezuzódott. Utitársa, a 15 éves Marion Reed sértetlen maradt.

Ettől fénylik a kályha

Tartósabb Black Silk Stove Polish

KÜLÖNB. Négyszer annyi ideig tart, mint más egyszerü fényesitő és ragyogó, selymes fényt ad. Nem jön le és nem rozsdásodik — olyan tőle kályhája akárcsak egy uj.

Különleges módszerrel készitik elsőrendü anyagokból. Gazdaságos — keveset, de többször használva és még mindég takarékos. Nem ülepszik a dobozban, nem szárad ki. Utolsó csöpje ép oly jó, mint az első. Paszta vagy folyadék formában — egyforma minőség, egyforma jó eredmény. Próbálja ki egyszer. Vegyen kereskedőjétől még ma.

Black Silk Air Drying Iron Enamel, rácsok és csövek rozsdásodása ellen. Black Silk Metal Polish nikkelezéseknél, automobiloknál, stb.

Black Silk Stove Polish Works
Sterling Illinois

A Shine in Every Drop

NYILT TITOK
hogy manapság minden jobb nő nem használ egyebet az arca ápolására, mint a
Róth Liliom Krém
szappant és pudert
HASZNÁLJA KEGYED IS!
Postafordultával megkapja, ha $2-t beküld erre a cimre:
RÓTH SÁMUEL
Megváltó Gyógytára
1637 First Ave., Cor. 85th St.
Dept. 8.
NEW YORK.
h.—áll

ÁLLJ!
MILLIÓK HASZNÁLJÁK MOST A
Bulgár vérteát
megtisztitja a testben levő vért.
GYÓGYITSA MEG HÜLÉSÉT
Vérét javithatja meg, egészségét őrzi meg. A Bulgár Vértea gyorsan müködik. Ha hülését akarja megszüntetni, vagy elejét venni komoly bajnak, egy csészével kell a gyermekeknek adni. Most készüljön el a téli bajokra. Menjen el patikusához még ma és kérjen Bulgár Vérteát vagy irjon hozzánk. Egy nagy családi doboz ára $1.25, három $3.15, hat $5.25. Cim: Marvel Products Company, 110 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.
(266 78)

BOR
az mindig jó
"TOKAJ BOR"
azonban a legjobb
Némely dohány is jó
De a Tokaj Dohány
a legjobb.
H. Rippen
DOHANYGYARA
PERTH AMBOY
N. J.
Kérjen minta csomagot.
(h. 8)

MAGYAROK AMERIKÁBAN

AZ AMERIKAI VÖRÖS KERESZT MEGNYITOTTA TOBORZÁSÁT.

A toborzás ideje Hálaadás napjáig tart. — Harding elnök kiáltványban szól a nemzethez.

AZ AMERIKAI-MAGYAROK BECSÜLETÜGYE.

Ne feledjük Pedlow kapitány jelentését, mely számot adott az Amerikai Vörös Kereszt magyarországi segélyéről.

Harding elnök kiáltványt intézett az amerikai néphez, hogy vegye pártfogásába az Amerikai Vörös Keresztet uj tag-toborzó mozgalmában, mely Hálaadás napján záródik le.

Lelkes munka indult meg országszerte, s bár az amerikai magyarság idáig is átérezte kötelességét az Amerikai Vörös Kereszt iránt, be kell vallanunk, hogy nem tettünk annyit, mint a más nemzetiségü bevándoroltak, vagy nem dolgoztunk saját érdekeinket is szem előtt tartva egyesült táborokban. Jobbunkat nyujtottuk, de némán, hogy ne tudja meg a balkezünk.

Bizalommal értesülünk most, hogy a legtöbb magyar lakta helyen magyar jeleggel sorakozik ez évben már az amerikai magyarság is az Amerikai Vörös Kereszt zászlaja alá, mert átérzik, hogy ennek a hatalmas országos jótékony-intézménynek **támogatására kötelesek sietni, hogy az amerikai magyaroknak valósággal becsületügye, hogy lehetőleg kivétel nélkül belépjenek az Amerikai Vörös Kereszt tagjainak sorába.**

Pedlow kapitány nem vesz részt az amerikai mozgalomban. Közel ötvenezer magyar gyermek karácsonyfájához utazott el Magyarországba, mindnyájuk számára ajándékkal, bőséges kosarában. Pedlow kapitány jelentette, hivatalos adatok alapján, hogy három és fél millió dollár értékü segélyt osztott ki az Amerikai Vörös Kereszt a magyarországi éhező gyermekek, árvák és özvegyek életének megmentésére s a románok által kirabolt és kifosztott kórházak, vakok és siketnémák intézeteinek, árvaházaknak rendbehozására.

Kövessük Pedlow kapitány példáját, siessünk mindnyájan az Amerikai Vörös Kereszt immár kibontott zászlaja alá, álljunk be mindnyájan rendes tagjainak sorába, hiszen csak egy dolláros áldozatot kell hozaunk az igazi emberszeretet oltárára. De adjuk ezt mint öntudatos amerikai-magyarok. Tartozunk vele, becsületbeli kötelességünk, de minden érdekünk is, mert nyilt homlokkal csak ebben az esetben kérhetjük az Amerikai Vörös Kereszt ujabb segélyét a nagy leszámolás elérkeztekor.

LORAIN, O. — Lorainból kapjuk az első hirt, hogy a loraini magyarság külön nemzetiségi csoporként szervezkedik, s már igy veszt részt az Amerikai Vörös Kereszt tagjainak toborzásában. Az amerikai nagybizottság beválasztotta tagjai sorába Áes Ilona ügyvédet is, s őt az 5 és 6-ik ward területén bizta meg a mozgalom szervezésével. Bizonyára nagy örömmel értesült erről minden loraini magyar család, mert ismert lelkesedése, a magyarok rokonszenve és bizalma iránta csak fokozni fogja a tagtoborzás munkájának eredményét.

Áes Ilona ügyvéd nyomban hozzálátott megfelelő táborkarának megszervezéséhez, melyben különösen a magyar nők lelkesedésére számit. Bele akarja vonni az összes nőegyletek vezetőit, a magyar leányokat, s bár fel fogja őket keresni gyüléseiken, s már most szerdára akarja összehivni külön értekezletre kiszemelt magyar munkatársnőit, ez uton is kéri mindazokat, akik az Amerikai Vörös Kereszt érdekében eselekedni akarnak, keressék fel őt irodájában a Matthews Buildingben, ahol mindenkor szives örömmel áll rendelkezésükre.

PITTSBURGH, Pa. — "Legyen minden amerikai mindenütt az Amerikai Vörös Kereszt tagjává", ezzel a jelszóval indul az Amerikai Vörös Kereszt pittsburghi osztálya is tagok toborzására.

Amikor fiaink hadba indultaktak, az ország lakosságának minden nemzetiségi csoportja megigérte, hogy **"Nem feledjük soha"** s a hadirokkantak mentésére kell az a $320,000, amit a pittsburghi osztálynak kell összegyüjteni. Az osztály jövő évre következőkben irányozta elő kiadásaait.

A hazai ügyosztály, mely a rokkant veteránok érdekeit és segélyügyét szolgálja $246,219. A betegápoló osztály $12,250. Közegészségügy szolgálat $20,536 Első segélyre $1,000. A Junior Red Cross intézményének $8,890. Ügyvezetés kiadásai $25,000.

A Vörös Kereszt tagjai a következő osztályokba léphetnek be: Rendes tagok dija évi $1.00, pártoló tagok dija $5.00, fenntartó tagoké $10.00, tagdij egész életre $50.00. Védnökök dija $100.00. Az első három osztály dijából egyenkint 50 cent megy az országos központi pénztárba, a többi a pittsburghi osztály pénztárában marad. A védnöki és élethossziglani tagság dijai a központi pénztárba helyeztetnek át.

Különös sulyt helyez a Vörös Kereszt az egy dolláros rendes tagságra, s ezek toborzása az igazi feladata a jelenlegi mozgalomnak. Bizalommal számit arra a Vörös Kereszt toborzó bizottsága, hogy az amerikai magyarság egyik első helyet fogja számarányához képest elfoglalni.

Ref. Egyház főgondnoka és Sütő István Foreign Grocery Company név alatt a Water street egyik uj helyiségében füszerüzlet nyitására társultak s minden e szakmába vágó árucikkeket raktáron fognak tartani. Különös gondot a mészárszékre fektetik és a saját maguk által levágott állatok husát mérik ki és szállitják megrendelésre a házakhoz.

A PERTH AMBOY-I REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Esketés.

Benkő Károly (Nagy-Borzsova, Beregm.) kötött házasságot Kopanyás Juliannával, aki zahonyi (Ungm.) születésü és mindketten keasbeyi lakosok. Tanuk voltak Demeter Sándor és Balogh Sándor.

Keresztelések.

Tóth András és neje leánya Olga, Piroska névre; keresztszülők Mező László és neje. Egri Lajos és nejének fia Ferenc névre; keresztszülők: Tóni István és neje. Zilahi László és nejének leánya Mária névre; keresztszülők: Molnár János és neje.

Kelemen Pál József és nejének leánya Anna névre; keresztszülők Körmöndi Ferenc és Körmöndi Eszter. Bereczki Sándor és nejének fia Ferenc névre; keresztszülők Sebestyén Dániel és Kelemen Erzsébet. Bihari Gábor és nejének leánya, Margit névre; keresztszülők Papp Sándor és neje.

Temetés.

Tár István és neje két és féléves leányát, Jolánt temették el a háznál, templomban és temetőben tartott gyászszertartással.

Uj egyletek.

A Református Férfi Kör megalakult és megkezdte munkáját. Elnök Bodnár István, alelnök Nánássy Kálmán, jegyző: Koncsol József, pénztáros: Szabó Antal, ellenőrök: Mádi Sándor és Hegedüs Dániel.

A Női Református Kör szintén megalakult s minden csütörtökön tartja gyülését. Célja: árvagyermekek felruházása és más ker. jótékonysági munka. A Kör nov. 30-án délben bankettet rendez az egyház javára.

A NŐEGYLET SZÜRETI MULATSÁGA.

GRANITE CITY, Ill. — A Madisoni és Granite Cityi Első Magyar Női Egylet október 28-án megtartott szüreti bálja erkölcsileg és anyagilag nagyon jól sikerült. Szepessy István tánc-terme teljesen megtelt a mulatni vágyó közönséggel. A mulatság sikere érdekében szép munkásságot fejtettek ki:

Lipták Gyuláné, Firtos Mihályné, Rozsnyai Jánosné, Nyers Józsefné és Ilonka leánya, Szedlár Béláné, Krizsák Péterné Krizsák Istvánné, Schönhoffer Sándorné, Füzessery Lászlóné, Tomán Károlyné, Hideg Sándorné, Breban Miklósné, Sándor Józsefné, Sacadat Gusztávné és Lengyel Imréné, Schall Antal és Lajos, valamint Juhász Mihály voltak a női bizottság segélyére.

A legtöbb szőlőtolvajt Plichta Anna fogta el, amiért szép cukortartót kapott s ő ment férjhez is a legtöbbször, amiért szép tütartót nyert. Schall Antal volt a szőlőbiró. A csőszlegények közül Szurony János gyufatartót, a polgári házasságnál Wiezer Jakab cigarettatartót nyert. A St. Louisi Magyar Női Egylet által ajándékozott függönyt Nyers Józsefné nyerte meg.

A zenét Lipták Gyula zenekara szolgáltatta.

A BAKONYTAMÁSI EVANG. GYÜLEKEZET KÉRELME.

Amerikai magyarok! Bakonyalji testvéreink!

Titeket keresünk, tihozzátok szólunk, mindenekelőtt falunk szülötteihez, kik a nagy távolság dacára is oly közel álltok hozzánk, kiket bakonyalji kis falunkhoz az egykori otthon s drága szülőföld szent szeretete, ezenfelül a vérrokoni kötelékek hatalmas ereje csatol! Tihozzátok fordulunk elsősorban, mert hisszük és reméljük, hogy ti megértitek szavunkat, mint a gyermek édesanyjáét, megszivlelitek panaszunkat, meghallgatjátok kérelmünket.

Emlékeztek ti még falunk egyik közterén, egy kis dombocskán emelkedő kedves templomunkra, arra a templomra, melyben egykor ti is megkereszteltettetek, melyben éltetek utjára az első áldást vettétek? Egyik-másik talán azt is tudja közületek, hogy mi e kedves templomunkkal szemben régóta táplálunk már egy nekünk oly drága tervet, azt, hogy e templomot kőfallal, azon felül pedig diszes vas kerítéssel vegyük körül. Már 1907 óta gyüjtögetünk e célra magunk között s össze is hoztunk oly összeget, mely rendes körülmények között lehetővé tette volna, hogy tervünket az 1917. évre, a reformáció 400 éves emlékünnepére válóra válthassuk, ámde a pusztitó világháboru, az ezt követő iszonyu drágaság, illetve pénzünk elértéktelenedése oda juttattak bennünket, miszerint be kell látnunk, hogy tervünket önerőnkre támaszkodva, keresztülvinni többé nem tudjuk. Hogy is tudnánk, amikor évi kiadásaink megtizszereződtek, gyülekezeti épületeink tönkrementek, harangjaink és orgináink ércsipjai elrekviráltattak.

Ily szomoru körülmények között fordulunk kérő szózatunkkal mindenekelőtt tihozzátok, bakonytamási-i ág. hitv. evang. gyülekezetünknek Amerikába kiköltözött tagjaihoz, kérve benneteket: ne engedjétek, hogy tervünkről könnyezve legyünk kénytelenek hosszu időre — talán örökre — lemondani.

A fajrokonság cimén kérjük Amerikában levő összes honfitársainkat, az azok között működő összes egyesületeket, nyujtsák felénk segitő jobbjukat! "Aranykönyvünk"-ben meg fogjuk örökiteni minden egyes jóltevőnk nevét, hogy áldásban maradjon az unokáink előtt is.

A jelzett célra való amerikai gyüjtés vezetésével Horváth Lajos látogatóban itthon járt testvérünket bizzuk meg, akinek cime: 2201 Racine St., Racine, Wisc., s aki erre a célra 25 dollárt ajánlott fel s bizalmunkat és hálánkat már előre is kiérdemelte. De közvetlenül is elküldhetők kegyes adományaik a következő cimre: Az evang. gyülekezetnek, Bakonytamási, Veszprém megye, Hungary.

Kérelmünket megujitva, szivélyes üdvözlettel vagyunk, szerető testvéreik: Tatay Lajos evang. lelkész, Fadgyas Gyula felügyelő, Erdélyi Lajos gondnok, Németh Dávid, Gombás Sámuel.

Meginditja a vérkeringést
A Sloan's friss, uj vért vonz a fájó tagokba—eloszlatja a torlódást és ezáltal megszünteti a fájdalmat. Ne szenvedjék, használjon Sloan's-t.
Sloan's enyhülést hoz megerőltetett izmokra. Gyógyit fájó hátat. Megszünteti a neuralgiát és a hülést a mellben. Jó mindenre, ahol a torlódás fájdalmat okoz. Tartsa kéznél
SLOAN'S LINIMENT
Megöli a Fájdalmat!

Kerekes József, jegyző. Sánta Imre, főgondnok. Olajos Pál, ref. lelkész.

Aki jószivü adományával segiteni kivánja a segélyt kérő egyházat, küldje kegyes adományát **Karsai István** cimére, 611 Plum St., Fairport Harbor, Ohio, ki a Szabadságban is nyugtázni fogja a beérkező szeretetadományokat.

TÖLTÖTT GESZTENYE TORTA.

Hozzávalók: 1 ounce vaj, fél font cukor, fél font gesztenye, 1 ounce vágott mandola, 2 ounce liszt, 12 tojássárgája s 8-nak a fehérje habbáverve. 1 csomag Sun-Maid mazsola. Töltelék: fél liter édes tejföl, pár szem gesztenye, kevés vaniliás cukor. Keverjük a vajat a cukorral habosra, verjük hozzá egyenkint a tojássárgáját, nyomjuk át szitán a vizben puhára főtt gesztenyét s kavarjuk szintén hozzá; vegyitsük a tömegbe a Sun-Maid mazsolát, a mandolát, a keményre vert tojásfehérhabot, végül a lisztet és két lapos tortalepényt. Süssünk belőle középmeleg tüznél. A töltelék igy készitendő: Verjük fel keményre a tejszint s szitán át törjünk belé pár szem főtt gesztenyét s egy kevés vaniliás cukrot, amilyen édesre akarjuk csinálni s a két tortalap közé kenve azt, ragasszuk össze. Az egészet vonjuk be vaniliás mázzal s a torta tetejére ragasszunk köröskörül 8-10 szem cukorral behuzott, egész, főtt gesztenye szemet. (266)

A SZABADSÁG SZABÁSZATI ISKOLÁJA

A bemutattott ruhadarab szabásmintája 12 centért megrendelhető kiadóhivatalunkban.

BEMUTATUNK EGY BÁJOS HÁZIRUHÁT:

4161

4161. Házi ruha.

Szabásmintája 7 féle nagyságban kapható, 34, 36, 38, 40, 42, 44 és 46-os mellbőséggel. A 38 inces ruha elkészitéséhez 5 yard kell a 40 inces kelméből. Az aljbőség $2\frac{1}{4}$ yard. A szabásminta ára 12 c.

Rendelje meg az alábbi kis rendelési szelvényen. Vágja ki, töltse ki és küldje be cimünkre a megfelelő összeggel, ami bélyegben is mellékelhető.

SZABADSÁG SZABÁSZATI ISKOLÁJA

Box 171, Cleveland, Ohio

Kérem megküldeni a mellékelt 12 centért a __________ számu __________ és nagyságu szabásmintát, továbbá a többi 12 centekért a __________ __________ számu __________ és nagyságu szabásmintákat, valamint egy példányban 12 centért az Őszi és Téli Divatkönyvet.

Nevem __________

Utca, házszám vagy pósta box __________

Helység __________

Állam __________

A BROWNSVILLE-I REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Keresztelés.

VESTABURG, Pa. — Szép Károly gemzsei (Szabolcsm.) és Málik Anna demecseri (Szabolcsm.) származásu házastársak fia Sándor és Károly névre. Keresztszülők: Varga József és neje, Tóth Ilona connelsvillei, Pa. lakosok.

Áldozás után.

Az őszi urvacsoraosztás a reformáció 405-ik évfordulóján tartatott meg. Az áldozáshoz szükséges kenyeret és bort Hidi Ferenc és neje south brownsvillei lakosok adományozták. Perselyben és kisboritékokban befolyt 20 dollár és 92 cent, amely összeghez hozzájárultak a következők: Lassán Józsefné 2 dollárral, Ando Pál, Buczuk Istvánné, Bajusz József, Bollo István, Fidrán Mihályné, Gardi András, Hidi Ferenc, Jakab Juliánna, Mártha Gábor 1—1 dollárral, Balogh Péter, Hidi Ferencné, Hidi Sándor, Jobbágy András, Jobbágy János, Molnár Lajos, Szarka Béla 50—50 centtel és Varga Béla 25 centtel.

Házasságkötések.

ARNOLD CITY, Pa. — Trenka Pál (Sajószárnya, Gömör-Kishontm.), Trenka Bál és Molnár Márta szülők fia a pricedalei (Pa.) születésü Kovács Erzsébettel, Kovács József és Hajdu Mária szülők leányával s Tóth Béla (Bridgeport, Ohio), néh. Tóth János és Ósvai Zsuzsánna szülők fia a hernádbüdi (Abauj-Tornam.) illetőségü Veréb Etelkával, Veréb István és Majoros Zsuzsánna szülők leányával keltek egybe. Az elsőnél násznagyok voltak: Hegedüs Lajos, Dobos János, Trenka Lajos és Csimálos János, nászasszonyok: Trenka Lajosné, Tótin Andrásné és ifj. Hegedüs Lajosné. Vőfélyek: Dobos János, Tóth József, Juhász József, Raddish József és Mihály Károly, koszorus leányok: Kovács Borbála, Hajdu Róza, Dobos Erzsébet, Erdélyi Eszter, Kolesszár Erzsébet és Fábián Mária. A másodiknál násznagy volt: Szalay Gyula, nászasszonyok: Szabó Kelemenné és Szalay Gyuláné. Vőfélyek: Veréb János, Veréb Béla, Szalay Imre, Tóth József, Hajdu József, Pipi György és Truchik Sámuel, koszorus leányok: Kovácsik Anna, Röczey Erzsébet, Tóth Erzsébet, Ország Anna, Erdélyi Eszter, Hajdu Róza és Kovács Etelka. Mindkét esküvőt fényes lakoma és táncmulatság követte, amelyre a meghivott vendégek nagy számban jelentek meg.

Uj bolt.

SO. BROWNSVILLE, Pa. — Kotán István, a Brownsvillei

CHICAGOI ORVOSI HIR.

Dr. Löwinger Ernő, a régi chicagoi magyar orvos visszatért európai tanumányutjáról s megkezdte betegei fogadását d. e. 11-től 1-ig, este 6-tól 8-ig. Vasárnap csak délelőtt. Cim: 455 W. North Ave., a Cleveland Ave. mellett, Chicago, Ill. (n)

HA AZ Ó-HAZÁBAN

lakó rokonainak, hozzátartozóinak, vagy ismerőseinek pontos cimét meg akarja tudni, vagy pedig az óhazában bármilyen természetü dologban pontos felvilágositásra van szüksége, forduljon hozzám. A legujabb és legszebb magyar népdalok nálam olcsón kapnatók. Ó-hazai és közjegyzői ügyeket szintén a legpontosabban és legjutányosabban végzek. Irjon e cimre:

ALEXANDER MIHÓK

601 Dollar Bank Building, Youngstown, O.

A TÖRÖKSZENTMIKLÓSI REF. EGYHÁZ KÉRELME.

KIÁLTÓ SZÓ.

Hozzatok kiáltunk Amerika boldog, gazdag földjén élő magyar véreink, szeretett testvéreink.

Kiáltunk hozzátok a tengeren tulra, hol jósorsban éltek háborgatatlanul. Segitsetek rajtunk, testvéreiteken áldozatos szeretettel!

Koldusokká tett bennünket a szerencsétlenül végződött, részünkről nem kezdett, a ránk erőszakolt világháboru és a győztes államok által reánk szabaditott kulturtalan népek megszálló serege.

Darabokra tépdesett drága édesanyánk, Csonkamagyarország buzatermő Nagyalföldjének kellőközepén elnémultak Isten imádására hivogatott, elhunyt kedveseinket elsiratgatott harangjaink. Nincs hozzá tehetségünk, hogy az azokat pótló uj harangokat beszerezzük.

Szégyenkezve, arcpirulással mondjuk ki előttetek, hogy alamizsna kérésére kényszerit bennünket inséges sorsunk, mely arra kárhoztat, hogy jóvátétel cimén odaadjuk magunktól igavonó, ekéből és szekereinkből kifogott állatainkat, kecskéinket.

Segitsetek rajtunk testvéreink! Küldjetek ajándékokat, adományokat Isten imádására figyelmeztető s hivogató harangok beszerzésére.

Elévülhetetlen hálára kötelezitek magatok iránt még késő unokáinkban is gyülekezetünket, ha ezen öszszeghez kegyesek lesztek adományaitokkal hozzájárulni.

Adományaitokat aranykönyvünk és a harang felirata fogja hirdetni és emlékezetben őrizni.

A közöttetek való gyüjtéssel Karsai István törökszentmiklósi születésü testvérünket (611 Plum St., Fairport Harbor, Ohio) a fairporti református gyülekezet érdemes gondnokát biztuk meg. Adjátok át öneki adományaitokat, feljegyezve azokat a részére kiadott gyüjtőivünkre.

Nem hallgatjuk el, hogy romban vannak egyházi épületeink, iskoláink amelyeknek megépitései a mi megerőtlenült vállainkra nehezülnek.

Kérünk benneteket az örökszeretet Istenének nevében: ne legyen hozzátok intézett kérésünk pusztába kiáltó szó, hanem váltsa ki belőletek a mi jóságos Istenünkhek tetsző ama kivánt visszhangot, mely örvendetes választ hoz tőletek adományaitokban Csonkamagyarország egyik, a sok között szintén kifosztott gyülekezetébe.

Szeretettel köszöntünk benneteket. Az Istennek áldó és megszentelő kegyelme legyen mindnyájan tiveletek!

Törökszentmiklós, Jásznagykunszolnok-megye, 1922. junius hó 30.

CLEVELANDI K-R-Ó-N-I-K-A

VÉLETLENÜL AGYONLŐTTE A FELESÉGÉT

Egy olasz a revolver tisztogatása közben, véletlenül, agyonlőtte a feleségét, gyermekaltatás közben.

A VÉGZETES LÖVÉS.

Az olaszt halált okozó sulyos testi sértés cimén helyezik vád alá.

A 3532 Carlyle ave. alatt lakó Dominico Tagarcellit, annak az asszonynak a férjét, akit hétfőn, mialatt a gyermekét altatta, véletlenül agyonlőttek, az ügyészség halált okozó sulyos testi sértés cimen vád alá helyezteti.

A 19 éves asszony, Mrs. Maria Tagarcelli, harminchat órával a gyilkossági kisérlet után, kiszenvedett a városi kórházban. A revolvergolyó a nyakán haladt keresztül.

A borzalmas eset után a férj azt vallotta a rendőrségen, hogy az asszony misztikus körülmények között került ebbe a siralmas helyzetbe. Azt mondta, hogy valaki belőtt kivülről az ablakon, az sebesitette meg az asszonyt.

Később azonban megváltoztatta ezt a vallomást.

Második alkalommal már azt mondta, hogy ő sütötte el a revolvert. Ugy adta elő a dolgot, hogy az automatikus revolverét tisztitotta. A felesége ott ült mellette a széken és ringatta a gyermeket. Nem tudta, hogy a revolverben van golyó. A revolver tisztitás közben véletlenül elsült s a golyó az asszony nyakába furódott.

Szóval: valószinünek látszik, hogy az asszony tényleg egy szerencsétlen véletlennek az áldozata. **Mégis megindítják halált okozó sulyos testi sértés cimén a férj ellen az eljárást.**

Skeel rendőrügyész azt mondja, hogy van a törvénynek egy intézkedése, amely kimondja, hogy fegyvert lakóházak közelében nem szabad tisztitani. Ha mégis megteszi valaki és ebből baj származik, az illetőt halált okozó sulyos testi sértés cimén kell vád alá helyezni.

A FELROBBANT MUNSÁJNNAK ÁLDOZATA

Gerendássy felépül. — Fél a büntetéstől.

Gerendássy Miksát az sem fogja megmenteni a törvény büntető ereje elől, hogy felrobbanó kis üstje sulyosan megsebesitette és összeégette.

Gerendássy sulyos égési sebeket szenvedett és még a háza is félig romba dőlt, ahogy tulságosan drága munsajnját főzte. A St. Alexis kórház orvosai eleinte kevés reményt füztek összeégett betegük felépüléséhez, de ma már biznak benne.

Worel rendőr azt állitja, hogy harmincnyolc hordó kiforratlan gyümölcs cefrét talált Gerendássy házában, a 11911 Soika Avenue alatt.

"ZSEBTOLVAJ VILÁGBAJNOK"

Megint lopott a zsebtolvajok hirhedt "világbajnoka."

"A zsebtolvajlás világbajnokát" ismét keresi a rendőrség. A "világbajnok" pénteken egy fél óra leforgása alatt a 2177 E. 69 street alatt lakó Mrs. Frances Farkast és a 2661 E. 85 street alatt lakó Mrs. Helen Millert lopta meg.

A világbajnok azzal érdemelte ki ezt a kitüntető cimet, hogy eddig már számtalan esetben találkozott a rendőrséggel, de mindig sikerült szerencsésen kikerülnie az elfogatást. A "világbajnok" könnyüsulyu, öt láb magas és 16 évesnek látszik, bár a rendőrség azt állitja, hogy több mint harminc. A "világbajnok" megfelel annak a leirásnak, amit a két asszony adott tolvajáról.

LETARTÓZTATOTT GAZEMBEREK

A megjegyzett tiz dolláros története. — Piszkos üzlet az Orange avenuen.

A clevelandi rendőrség tegnap este meglehetősen érzékeny csapást mért arra a ringre, amely Clevelandban azzal foglalkozik, hogy kábitószereket vásárol és azt, kis menynyiségben, drága pénzen árulja azoknak, akik kábitószerek nélkül nem tudnak meglenni.

A szövetségi detektivek és a városi detektivkarnak azok a rendőrei, akiknek az ilyen narkotikum áruló elfogása a feladatuk, behatoltak az Orange Ave. egyik házába és lefoglaltak ötezer dollár ára kábitószert.

A kábitószer szivaros ládákban volt elrejtve.

Három embert letartóztattak.

B. M. Martin, a szövetségi detektivek feje jelzett pénzt használt fel arra, hogy ezeket a gazembereket kézre lehessen keriteni.

A detektivek először összeszedtek egy csapat embert, a kiről tudják, hogy kábitószerekkel szoktak élni. Beküldték ezeket az Orange Ave.-n levő üzletbe, hogy narkotikumot vásároljanak. Az üzlet tulajdonosa nem volt hajlandó ezt kis mennyiségben eladni. Végre beleegyezett abba, hogy tiz dollárért adjon az egyiknek. Ez a tiz dollár, ez volt a veszte. Ez volt az a tiz dolláros bankjegy, amelyet a detektivek megjegyeztek.

Az üzlet tulajdonosát és két másik férfit a Harrison-féle "anti drug" törvény alapján fogják biróság elé állitani.

ÖNGYILKOS AKART LENNI

Féltékenységgel magyarázzák Bertha Miller öngyilkossági kisérletét.

A 29 éves Mrs. Bertha Miller pénteken 10420 Park avenue alatti otthonában mellbe lőtte magát.

Az asszony férje és Charles Cramer a lakás egyik albérlője siettek be a fegyverdörrenés zajára a hálószobába, ahol az ágyon fekve találták Bertha Millert eszméletlenül, vérző szájjal. Mrs. Millert a Mt. Sinai kórházban ápolják, állapota, orvosai szerint, nem mondható sulyosnak.

Az öngyilkossági kisérlet elkövetését az asszony féltékenységével és betegségével magyarázzák.

ZUGEBER JÁNOS UJSÁGOS FIU MÉG NINCS MEG

Sehol sem lelik a fiut. — Szülei aggódva várják haza.

Megirtuk, hogy eltünt a Szabadság egyik kihordója, Zugeber János west-sidei iskolásfiu.

A gyermekről sem a rendőrség, sem más nem hozott

Zugeber János.

eddig hirt az aggodó szülőknek és testvéreknek.

Bemutatjuk Zugeber János arcképét. Kérjük olvasóinkat, hogy ha meglátják valahol a gyermeket, hivják föl rá a rendőrség figyelmét, vagy értesitsék telefonon a Szabadság west-sidei irodáját (Central 9096 W) amely intézkedik a hazaszállittatása végett.

SILBERBERGNÉ MEGGYILKOLÁSÁVAL VÁDOLNAK NÉGYET

Leány lett árulója a rablógyilkossággal vádolt bandának.

KI A TETTES?

A leány már megmondotta, de mástól is hallani akarja a rendőrség.

Mrs. Helen Silberberg gyilkosai, ugy látszik, mégis az igazságszolgáltatás kezére kerülnek. Az az 5,000 dollár jutalom, a mit Silberberg kitüzött a felesége gyilkosainak nyomára vezetőnek, nem hagyta nyugodni azt a leányt, akikkel a gyilkosok a rablógyilkosság végrehajtására indultak. A leány besugta Cavola detektivnek a tettesek nevét.

Megindult erre a hajsza az állitólagos tettesek és büntársaik után. Négy embert az ügyész elé vittek. Az egyiket, Johnny Vendettit a columbusi fegyházból hozták vissza, ahol valami rablásból kifolyóan raboskodik. Elfogták Dávid Goldfarb 1405 W. 32nd streeti lakost, annak egyik barátját és egy east sidei ékszerészt is, hogy vallatóra fogják őket és megtudják tőlük, hogy azok-e a gyilkosok, akiket vádlójuk, a leány megnevezett.

Az áruló leány szeretője volt Vendettinek. Bevallotta, hogy ő volt az a nő, akit automobilon láttak Silberbergék otthona előtt a gyilkosság idején. Az autóban várt egy férfi társaságában, amig a gyilkos és cimborája elvégezték szörnyü munkájukat.

A cimbora, Vendetti, az a szeretője volt. Vendetti ott állt a szobában, amig a gyilkos egy black-jackkel leütötte Silberbergnét s lehuzta ujjairól gyémántgyürüit.

A gyürüket az az ékszerész vette meg, akit letartóztatott a rendőrség. Az ékszerész egyre tagad. Tagad Vendetti és a másik két gyanus alak is.

A vallatás tart csütörtök este óta szakadatlan. — Matevitz György detektiv hadnagy, Cowles és Horaszdovszky detektivek ostromolják kérdésekkel a három férfit. Szembesitik a leánnyal. A leány szemükbe mondja a vádat és sürgeti Vendettit, hogy legyen férfi s valljon, vallja be a tettet ugy, ahogyan bevallotta neki a fegyház irodájában, amikor meglátogatta.

Vendettit azért a rablásért itélték el, amit állitása szerint egy rendőr tanácsára követett el Goldfarbbal és két más cimborájával Eugene Lyons otthonában.

Stanton ügyész kételkedik a leány vallomásában. Azt hiszi, hogy csak szökésre akart alkalmat adni Vendettinek. E ugyanis nem lehetett jelen a gyilkosságnál, mert azon a napon a börtönben ült.

MIT KELL TENNIE, HA VALAKIT KI AKAR HOZATNI?

Forduljon teljes bizalommal az alant jelzett 32 éves irodához, hol DIJTALANUL szolgálnak tanáccsal.

Weizer János és Fiai
8935 Buckeye Road,
Cleveland, O.
Levelekre azonnali válasz!

Szende Ferenc
zenetanár
Zongoraéshegedü
leckét ad ugy saját studiójában, mint a tanitványok lakásán, a legjobb európai methódus szerint. Cim:
PROF. F. SZENDE
1838 E. 75th St.,
Cleveland, O.
Telephone: Randolph 7838

ANDI
I-K-A

BERBERGNÉ
GGYILKOLÁSÁVAL
ÁDOLNAK NÉGYET

ny lett árulója a rabló-
kossággal vádolt bandá-
nak.

KI A TETTES?

ány már megmondotta, de
ástól is hallani akarja a
rendőrség.

rs. Helen Silberberg gyilko- ugy látszik, mégis az igaz- zolgáltatás kezére kerülnek az 5,000 dollár jutalom, a Silberberg kitüzött a felesé- gyilkosainak nyomára veze- k, nem hagyta nyugodni azt ányt, akikkel a gyilkosok ablógyilkosság végrehajtásá- indultak. A leány besugta bla detektivnek a tetteseket.

egindult erre a hajsza az ólagos tettesek és büntár- után. Négy embert az sz elé vittek. Az egyiket ny Vendettit a columbusi házból hozták vissza, ahol mi rablásból kifolyóan ra- odik. Elfogták Dávid Gold- 1405 W. 32nd streeti la- annak egyik barátját és east sidei ékszerészt is. vallatóra fogják őket és tudják tőlük, hogy azok-e a kosok, akiket vádlójuk a megnevezett.

z áruló leány szeretője volt dettinek. Bevallotta, hogy lt az a nő, akit automobilon ak Silberbergék otthona a gyilkosság idején. Az ban várt egy férfi társasá- an, amig a gyilkos és cim- ája elvégezték szörnyü mun- kát.

cimbora, Vendetti, az szeretője volt. Vendetti ott állt zobában, amig a gyilkos egy k-jackkel leütötte Silber- gnét s lehuzta ujjairól gyé- tgyürüit.

gyürüket az az ékszerész e meg, akit letartóztatott a dőrség. Az ékszerész egyre d. Tagad Vendetti és a má- két gyanus alak is.

vallatás tart csütörtök este szakadatlan. — Matovitz rgy detektiv hadnagy, Cow- és Horaszdovszky detektivek omolják kérdésekkel a há- férfit. Szembesitik a leány- . A leány szemükbe mondja ádat és sürgeti Vendettit, legyen férfi s valljon, ja be a tettet ugy, ahogyan allotta neki a fegyház irodá- n, amikor meglátogatta. endettit azért a rablásért ék el, amit állitása szerint rendőr tanácsára követett Goldfarbbal és két más cim- jával Eugene Lyons otthe- an.

tanton ügyész kételkedik a y vallomásában. Azt hiszi, y csak szökésre akart alkal- adni Vendettinek. E anis nem lehetett jelen a kosságnál, mert azon a na- a börtönben ült.

T KELL-TENNIE,
A VALAKIT KI
KAR HOZATNI?

rduljon teljes bizalommal az nt jelzett 32 éves irodához. DIJTALANUL szolgálnak tanáccsal.

eizer János és Fiai
8935 Buckeye Road,
Cleveland, O.
evelekre azonnali válasz!

zende Ferenc
zenetanár
zongoraéshegedü
ckét ad ugy saját udiójában, mint a ta- tványok lakásán, a gjobb európai me- ódus szerint. Cim:
PROF. F. SZENDE
1838 E. 75th St.,
Cleveland, O.
elephone: Randolph 7823

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSITÁSOK | BUDAPESTI JELENTÉSEK | ÓHAZAI UJSÁGHIREK

MIT KINÁLNAK AZ ÉHESEKNEK A MAGYAR FŐVÁROS PIACAIN.

Séta a pesti piacokon. — Ahol az árak a világparitás alatt vannak.

BUDAPEST, okt. 25. ("Az Ujság" tudósitása.) A drágaság nem enyhül. A tej és a vaj ára napról-napra emelkedik. Hihetőleg csak azért, hogy végre elérje már a világparitást, mert a többi élelmiszerárak is ezt igyekeznek megközeliteni. Nincs nap, hogy valamilyen fontos élelmiszernek ne szökne fel az ára és hosszabb idő óta csak a gyümölcsárak csökkentek valamivel. Ezek is csak azért, mert már itt van a tél. Az a tél, amelytől mindenki fél.

A központi vásárcsarnokban ma hetivásár volt. Az árusok nem készültek azonban rá különösebben, mert — ugymondják — más napokon is csak kicsiny a forgalom. Lent a Dunánál sok krumpli van. Nagyban is 30 korona az ára, kicsiben 52 korona. Vevő nem sok van.

A henteseknél félbevágott disznók kináltatják magukat, de olyan drágán, hogy csak kevesen vásárolnak és azok is legfeljebb félkilót. Többet csak vendéglősök vesznek. Az árak ma is emelkedtek, egy kiló sertéshus ára 300—560 között váltakozik. A mészárosoknál is hasonló a helyzet, a marhahus ára is emelkedett. 300—520 korona egy kiló. A hatósági bódék előtt hosszu sorban állanak az emberek olcsó zsirért, mert a henteseknél 900 korona a zsir és 860 korona a szalonna ára.

A vaj ára már az 1000 koronát is tullépte, a tojás pedig 38 korona darabonként. A baromfipiacon a liba kilója 700, egy pár csirke 1600 korona. Itt is a vendéglősök vásárolnak leginkább.

A Garay-téren is hetipiac van ma. Az árak megfelelnek a központi csarnok árainak. Itt is csaknem több az árus, mint a vevő. Megkérdeztük egy hentestől, mit szól a drágasághoz.

— Kérem, — felelte, — ugylátszik megszükült az emberek gyomra. Akad olyan vevő is, aki csak egy negyedkiló hust vásárol. Zsirt pedig sokan csak tiz dekát vesznek. Furcsán élnek ma az emberek Pesten.

Pacalt is árulnak az egyik bódéban. Kilója 88 korona.

— Nem igen fogy a pacal, kérem — mondotta az elárusitó. — Az emberek szégyenlik venni még manapság. A legtöbb vevőm délután van, amikor már leszáll a sötét.

A Lehel-piacon minden csendes. Meglepően kicsiny a forgalom, a bódékban az árusok csendesen unatkoznak. Itt, a külső periferiákon egyáltalán nincs vételkedv, csak nagyon kevesen vásárolnak s azok is előbb hosszasan alkudoznak s csak azután szánják rá magukat az erszény előszedésére. Gyümölcs iránt a legkisebb az érdeklődés, ami nem is csoda, hiszen egészen gyenge minőségü szőlő 80—100 korona, az alma 50. A tejtermékek megfizethetetlenek. A vaj 1000, a sajt 500, a juhturó 460, a tojás 38 korona. A citromnak 15 és 24 korona között váltakozik az ára, mig a salátafejeket két korona ötven fillérért árusitják. Nem valami szép burgonya az, amit 32 koronáért vesztegetnek, a diónak pedig 180 korona az ára.

A sertéshusok közül az oldalas 320, a comblapocka 540, a tarja 560, a karaj 560 és a szalonna 840 korona. Marhából a leveshus 520, a sütnivaló 540, a szegy 480 és a lábszárhus is 480 korona.

Ilyen hát a pesti piac, amely a világ minden piacánál olcsóbb.

SOMOGY.

— **Két kis béresgyerek halála.** — Balatoncsehin Gazdag Ferencz, Béres Lajos, Szabados János és Antal István béresgyerekek felültek egy bivalyos szekérre, hogy az állatokat a Balatonban megitassák. Az állatok azonban nem akartak a viz szélén megállani, hanem oly mélyen mentek be, hogy a viz a szekeret ellepte. A két nagyobb gyerek még idejekorán leugrott, de a két kisebb, Gazdag Feri és Béres Lajos befultak a vizbe. Holttestüket csak másnap fogták ki a halászok.

UNG.

— **Gyilkos vagy őrült?** — Zahar község megrázó tragédiának volt a szinhelye. Poszipanka István zahari földmüves családi perpatvarból kifolyólag egy doronggal oly erősen sujtott neje fejére, hogy az szörnyet halt. A gyilkos ellen, aki notorius tolvaj hirében állott tizszernél is többször volt lopás miatt eljárás. Nevezett azonban a beszámithatatlan ember benyomását tudta a biróságban felkelteni, ugy, hogy mindannyiszor kisebb büntetéssel uszta meg az ellene emelt vádakat. Poszipanka ellen, akit nyomban letartóztattak, az eljárás megindult.

AZ UJ VÁMFELPÉNZ FOKOZZA A TÜRHETETLEN DRÁGASÁG TERHÉT

A visszamenőleges burkolt vámdrágitás. — Tárgyalások a cukorról. — Az uj lisztárak.

BUDAPEST, okt. 26. (A "Magyar Hirlap" tudósitása.) Ma lépett életbe a négyszázszorosra felemelt vámfelpénz, amely *a behozott árucikkek lényeges drágulását fogja előidézni.* A kereskedelem a kincstár drágitását kénytelen a fogyasztóra háritani és miután a *négyszázszoros vámfelpénz* életbeléptetése előtt már visszatartották a külföldi csomagok nagy részét, nyilván azzal a célzattal, hogy a drágitást már visszamenőleg is alkalmazzák, a fölemelt vám már az eddig beérkezett árukra is alkalmazást nyer, *ha csak a pénzügyminiszter sürgősen nem intézkedik a visszamenő hatály megszüntetéséről.*

A vámhivatalban és különösen a póstán nagy torlódást idéztek elő a szeptember óta visszatartott csomagok, amelyek az uj tilalmi lista idejében és az ezután következő tiznapos kiméleti idő alatt érkeztek be. Az OMKE most interveniál illetékes helyen, hogy ezekre a csomagokra ne alkalmazzák a ma életbeléptetett négyszázszoros vámfelpénzt, hanem hogy ezeket a csomagokat a régi felpénzzel vámolják el. Az OMKE igéretet kapott a pénzügyminiszteriumban, hogy ebben az irányban fognak sürgősen intézkedni.

Bud János miniszternél már harmadik napja tanácskoznak a cukorellátásról. Mára hivatalosak a tanácskozásra az érdekképviseletek, amelyek az eddigi rendszer megszüntetését követelik. Az uj közélelmezési miniszter egy nyilatkozatában kijelentette hogy a tanácskozások nem irányulnak a cukorár megállapitására és különben is a cukor ára változatlanul a világparitás szerint fog igazodni. A kereskedelmi körökben ezt a nyilatkozatot ugy magyarázzák, hogy ez a cukor ujabb drágulását jelenti, miután a cukor ára éppen az utóbbi napokban szilárdulást mutat a világpiacokon. Különösen Csehországban emelkedik napok óta a cukor ára.

Az uj lisztárak nem mutatnak lényegesebb változást. Dara 160-62, duplanullás 158-160, nullás 152-54, kettes 146-48, hatos 138-140, nyolcas 60-62 korona nagybani árak szerint ab malom. A buzaárak némi olcsóbbodása a lisztpiacon egyelőre nem érezteti hatását. A lisztpiac szilárdságát a külföldi kereslet is fokozza. Magyar lisztért ab Pozsony 320 cseh koronát fizetnek, ami közel 2600 magyar koronának felel meg. Ugyanakkor az amerikai áru 230-250 cseh korona.

ADÓCSALÓ KERESKEDŐK.

A detektivek 35 textilnagykereskedőről állapitották meg az adóvisszaélést.

BUDAPEST, okt. 24. (A "8 Órai Ujság" tudósitása.) — Az államrendőrségnek a pénzügyminiszteriumba kiküldött detektivcsoportja, amely az adóbevallásokat ellenőrzi, az utóbbi napokban megállapitotta, hogy a székesfővárosi textilárunagykereskedőinek tulnyomó része az adók eltitkolásával az államnak igen jelentős károkat okozott. A detektivek munkája *35 budapesti textiláru nagykereskedőről derítette ki, hogy üzleti könyveik meghamisitásával közel 100 millió korona adót titkolt el.* Ezenkivül kiderítették a detektivek azt is, hogy a textilkereskedők a vámilletékek bevallása körül is bünösen manipuláltak és az államnak tetemes károkat okoztak.

A pénzügyminiszteriumban dolgozó detektiveket körülbelül három héttel ezelőtt értesitették bizalmasan arról, hogy a fővárosi nagykereskedők, különösen a textiliparban, az adó- és a vámilletékek bevallása körül bünösen manipulálnak. A manipulációk felfedezése végett *a detektivek közel két héten keresztül a főváros területén jóformán mindennap razziákat tartottak.* Különösen a textiláru nagykereskedőket keresték fel a detektivek, akiknek üzleteiben kutatásokat végeztek és az üzleti könyveket lefoglalták. Az adódetektivek nyomozása teljes eredménnyel járt, a pénzügyminiszteriumba érkezett jelentések szerint 35 budapesti textiláru nagykereskedő az adók hamis bevallásával az államnak egyenként egy-két millió korona kárt okoztak.

A vámilletékek lefizetésénél is az országba érkező árukról, hamis bevallásokat eszközöltek és igy kisebb illetékeket fizettek. A nagykereskedők lefoglalt üzleti könyveit szakértők vizsgálták át és ennek eredménye lett az a megállapitás, hogy a könyveket meghamisitották. Az adó- és a vámilleték eltitkolása, illetve hamis bevallása miatt a nagykereskedők ellen megindították a kihágási eljárást, az üzleti könyvek meghamisitása miatt pedig a vizsgálat befejezése után az iratokat átteszik a főkapitányságra, hogy a kereskedők ellen magánokirathamisitás büntette miatt a bünvádi eljárást is megindítsák. Az adóeltitkolási ügyben a pénzügyminiszterium a detektivek munkájáról hivatalos jelentést csak a nyomozás befejezése után ad ki és akkor bocsátják nyilvánosság elé azoknak a nagykereskedőknek a névsorát is, akik ellen a bünvádi eljárásokat megindították.

Dr. WIDDER
gyomor és belső bajok szakorvosa
8901 BUCKEYE ROAD,
CLEVELAND, O.

A MAGYAR HELYZETRŐL.

A budapesti angol követség jelentése Magyarország mai helyzetéről.

LONDON, okt. 25. A Magyar Távirati Iroda londoni levelezőjének alkalma nyilt bepillantást nyerni abba a jelentésbe, amelyet **a budapesti angol követség küldött az angol külkereskedelmi hivatalnak Magyarország ezidei közgazdasági helyzetéről.** A jelentés mindenekelőtt hangoztatja, hogy az 1922. gazdasági év Magyarországra nézve kedvezőbben indult, mint várni lehetett. Azoknak a sulyos akadályoknak ellenére, amelyek az adósságok, a jóvátételi követelések, a kedvezőtlen külkereskedelmi mérleg és egyéb tényezők alakjában jelentkeztek, az 1921 évvel szemben határozott javulás állapitható meg. A vasuti forgalom szembetünő fejlődést mutat; a személyvonatok belföldi forgalma rendszeres, a mozdonyok és a vasuti kocsik pedig jobb állapotban vannak, mint bármikor a háboru óta. A vasutügy legnagyobb bajai azokból a határokból származnak, amelyeket Magyarország számára megvontak. A háboru előtt az országnak **27 hat árállomása volt; most 50**; és ezek mindegyikét megfelelő berendezéssel kell ellátni.

Ami a külkereskedelmet illeti, Magyarország gazdasági vesztesége jóval nagyobb, mint területi vesztesége. A háboru előtt Magyarországnak volt fája, ásványa, érce, sója és egyéb nyersanyaga. Ezt most mind a külföldről kell behozni. Egyébként az angol gyártmányok bevitele Magyarországba állandóan fokozódik.

A magyar kereskedő ügyes és megbizható; a külföldi cégeket Magyarországon örömmel fogadják; különösen ki kell emelni, hogy a magyar biróságok müködése a legkisebb gáncscsal sem illethető. A szociális viszonyok is jobbak.

Magyarországnak csupán **kitartó munkára és politikai egyetértésre** van szüksége, hogy fontos szerephez jusson és **igazi összekötő kapcsot alkosson Kelet és Nyugat között.**

SZTRÁJKKAL FENYEGETNEK A BUDAPESTI KÉMÉNYSEPRŐK IS

Visszamenőleg követelik a százszorosra emelt dijakat. — Izgalmas küldöttségjárás a Városházán.

BUDAPEST, okt. 26. (A "8 Órai Ujság" tudósitása.) Ma délben félegy órakor izgalmas vitatkozás folyt le a központi városháza első emeletén. A kéményseprőmesterek és munkások nagyszámu küldöttsége akart dr. Buzáth János alpolgármester elé járulni, minthogy azonban az alpolgármester már nem volt a városházán, dr. Purebl Győző tanácsnok akarta a kéményseprőket fogadni.

Nessi Gyula törvényhatósági bizottsági tag, az ipartestület elnöke azt jelentette a tanácsnoknak, hogy a küldöttség valamennyi tagja óhajt a fogadásnál jelen lenni. A tanácsnok erre kiment a folyosóra és ott fogadta a küldöttséget.

A mestereknek és munkásoknak együttes kérelme az volt, hogy a kéményseprődijakat a békebelieknek százszorosára emeljék, hogy az uj dijak már julius 1-től visszamenőleg érvényesek legyenek, továbbá, hogy a tanács ezentul jogositva legyen a kéményseprődijakat meg állapitani. A kéményseprők kijelentették, hogy ha kivánságuk nem teljesül, sztrájkba állnak. Már Nessi Gyula ipartestületi elnök beszéde alatt izgatott közbeszólások hangzottak el ugy a mesterek, mint a munkások részéről.

— Nem tudunk megélni.

— Kimerült a hitelünk! — Már ma nem dolgozunk — hangzott fel innen is, onnan is, amikor pedig dr. Purebl Győző tanácsnok válaszolt, még sürübben röpködtek a közbeszólások.

Purebl kijelentette, hogy a dijak 80-szorosában már annak idején megállapodás történt és ő a megállapodás eredményét viszi a közgyülés elé. Visszamenőleg nem lehet fizettetni a dijakat, mert ezt szabályrendelet tiltja, de a kereskedelmi miniszter jóvá sem hagyná visszamenőleg megállapitott dijakat. A tanács tehát ebbe csak az esetben mehetne bele, ha a kereskedelmi miniszter irásban kijelenti, hogy nincs ellene kifogása. Mindezt Purebl csak részletekben mondhatta el, hol egy mester, hol egy segéd szakitotta félbe és a tanácsnok beszéde közbe valósággal beszédeket iktattak közbe.

Purebl tanácsnok végre elvesztette türelmét, ingerült hangon kiáltotta a kéményseprőknek:

— Ilyen hangon nem tárgyalok tovább, ha igy folytatják, itthagyom önöket!

Még igy is folytatódtak a közbeszólások.

Katrica Ferenc kéményseprőmester és Markulinyi Lajos kéményseprő pedig formális beszédben hangoztatták, hogy sztrájk lesz, ha azonnal nem teljesitik a kivánságukat. Purebl tanácsnok és Nessi ipartestületi elnök csak nagynehezen voltak képesek a rendet helyreállitani és a békétlenkedőket azzal megnyugtatni, hogy ha a miniszternek nincs kifogása, a tanácsnok szivesen pártolja a kéményseprők kérelmét.

Egyék és soványodjon

Ez egy régi tanácsnak épen a megforditottja, de a soványitás modern eszközei ezt a megforditott módszert lehetővé teszik.

Ha tulkövér és idegenkedik torna gyakorlatoktól, ha enni szeret és sulyát néhány fonttal mégis csökkenteni akarja, ugy tegye a következőt: Menjen a gyógyszerészéhez (vagy irjon a Marmola Companynak, 4612 Woodward Ave., Detroit, Mich.) és fizessen (vagy küldjön) egy dollárt. Ezért a szerény öszszegért a gyógyszerész megmutatja önnek az utat, hogyan juthat abba a helyzetbe, hogy régi kivánsága, hogy csinos, karcsu formát nyerjen, beteljesedjen. A gyógyszerész adni fog egy doboz Marmola Prescription Tablets (Marmola Recept Tablettát, készitve a Marmola Prescription Marmola Recept pontos utasitása szerint). Ezen tablettákat rendszeresen kell bevenni minden étkezés után és lefekvés előtt, mignem sulya állandóan és biztosan fogyni fog. Azután folytassa ezt a módszert mindaddig, amig a kivánt sulyt el nem érte. Marmola Prescription Tablets (Marmola Recept Tabletták) nemcsak ártalmatlanok, de igazán jó hatásuak az általános egészségre. Nem szükséges, hogy veszélyes koplalásokba fogjon bele, vagy hogy fárasztó gyakorlatokat végezzen. Egyen továbbra is olyan étvággyal, mint azelőtt, de használja a kis tablettákat szorgalmasan és a sulya kétségen kivül gyorsan fogyni fog, hátrahagyva természetes formáját, szép formás izmokkal.

CIMET KÉRNEK A SZÜLŐHAZÁBÓL.

Köhler János Chicago környékén cimét kéri unokahuga, a kalocsai Csáby József unokája: Karaszy Csáby Anna férj. Biró Jánosné, VII. ker., Elemér-utca 28. Budapest.

Zsikai Imre (Makó, Csanádm.) cimét kéri testvére Zsikai Lajos, Márkut-puszta, Kunszentmiklós, Pest-megye.

Lamos János és István (esetleg Washingtoni lakosok) cimét kéri Lamos József, Ősz-utca 70, Ujpest, Hungary.

Melnik Simon (Diósgyőr) Mt. Union s Altoona, Pa. cimét kéri komája Szaszák János, Tatárdomb Diósgyőr, Borsod-megye.

TELJESEN LE VOLTAM TÖRVE EGÉSZSÉGILEG

Azután kezdtem használni a Lydia E. Pinkham's gyógyszereket.

Donaldson, La. — "Örömmel [illegible] orvosságát dicsérhessem, a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot, a mely annyira helyre állitotta egészségemet. — Teljesen meg voltam törve, a mig férjem az első üveg Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot hozta, valamint egy Lydia E. Pinkham's Vér orvosságot. Nagy fájdalmaim voltak minden hónapban és teljesen legyengültem de egy hét alatt már ugy éreztem, mintha ujra születtem volna. Ugyancsak használtam a Lydia E. Pinkham's Sanative Washt. Nagyon sok jót tett nekem. Nem győzöm eléggé dicsérni az Ön gyógyszereit és szivesen ajánlom minden nőnek, aki női betegségben szenved. Hirdetheti nyilatkozatomat, mert igaz." Minden a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot dicsérő levél valódi. Tiszta meggyőződésből eredő bizonyitékok ezek a szer jóságáról. Minden szomszédasszony dicséri a másiknak. Ötven év óta árusitjuk a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot mint a legjobb szert. (266)

UNITED-AMERICAN-LINES
JOINT-SERVICE-WITH
HAMBURG-AMERICAN-LINE

NEWYORKBÓL DIREKT HAMBURGBA
A LEGRÖVIDEBB UT MAGYARORSZÁGBA.
HAJÓK MINDEN HÉTEN INDULNAK
a 86-ik Piertől North River, 46th Street végén.
Minden hajón 2, 4 és 6 ágyas kabinok. Nagy ebédlők, társalgók és az összes sétányok kizárólag a 3-ik osztályu utasok részére. — A 'Hansa', 'Bayern', 'Wuertenberg' és 'Mount Clay' hajókon külön kabinok is vannak.
1923 márciustól kezdődőleg a két uj csavargőzös, a
"RESOLUTE" és "RELIANCE"
Felváltva minden második kedden indul 1-ső, 2-ik és 3-ik osztályu utasokkal.
A magyar kormány által engedélyezett kivándorlási vonal.
Felvilágositásért forduljon
UNITED AMERICAN LINES
39 BROADWAY, NEW YORK
vagy bármely felhatalmazott ügynökséghez. (h e)

EUROPÁBA
RED STAR LINE
New Yorkból Plymouth, Cherbourg és Antwerp-be:
ZEELAND Nov. 25. Lapland Dec. 9.
FINLAND Dec. 2. Kroonland Dec. 23.
GOTHLAND (3-ad osztály) Dec. 16.
Csak Antwerpenig.
AMERICAN LINE
New Yorkból Plymouth, Cherbourg és Hamburgba:
MINNEKAHDA (3-ad oszt.) Nov. 18.
*MANCHURIA Nov. 30 *MONGOLIA Dec. 11
*Uj 3-ad osztályu berendezéssel.
WHITE STAR LINE
New Yorkból Cherbourg és Southamptonba:
MAJESTIC Nov. 25, Dec. 16, Jan. 6.
(A világ legnagyobb hajója)
OLYMPIC ......Dec. 2, Dec. 30, Jan. 20
HOMERIC ....Dec. 9.
A magyar kormány által engedélyezett hajóstársaságok.
Jó étel. Csukott szobák. Jutányos jegyek Amerikába utazó barátainak.
Felvilágositásért forduljon:
PASSENGER DEPARTMENT
SWETLAND BLDG. CLEVELAND, O.
1 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. (h s)

CUNARD
ANCHOR
Magyarországba 9 nap alatt Hamburgon át
A világ leggyorsabb hajóin minden kedden.
AQUITANIA 45,647 tonna — MAURETANIA 30,704 tonna
BERENGARIA 52 022 tonna
New Yorktól Southamptonig s rögtöni más hajóra való átszállás után Brunsbuttelig (Hamburg). Ugyszintén Cherbourgig és vasuton Magyarországba 8 nap alatt.
Egyenesen Triesztbe
az uj fényes és gyors olajtégető hajókon:
SCYTHIA Nov. 25 — TUSCANIA Dec. 6
Egyenesen Hamburgba
a népszerü és kitünő
SAXONIA .... Nov. 29-én
Zárt fülkék az összes hajókon 3. osztályu utasok részére. Tisztaság, kényelem és kitünő magyar konyha. Különös figyelem nőkre és gyermekekre.
Óriási, személyesen vezetett Karácsonyi Kirándulás:
BERENGARIA ....Dec. 12-én
A társaság saját hivatalnoka vezeti.
Hajójegyért és bővebb felvilágositásért forduljon a legközelebbi ügynökséghez. — Kitünően szervezett pénzátutalás a magyar postatakarékpénztár utján. (h s p)

COSULICH LINE
MAGYARORSZÁGBA
Nagy gyors hajók Fiume—Triesten át. Kitünő koszt, kiszolgálás. Bor ingyen.
Argentina Nov. 11. Pres. Wilson Dec. 8, Jan. 27
Prepaid jegyek rokonok és barátok részére beszerezhetők a közeli ügynökségnél, vagy:
Phelps Bros. & Co., General Agents, 2 West St., New York, N. Y. hp—áll.

ROYAL MAIL
egyenesen Hamburg-ba
Nagy, uj, három csavaru gőzhajó "ORDUNA" Indul nov. 25-én. Ez nagyszerü indulási nap azoknak, akik néhány héttel Karácsony előtt az óhazába szeretnének lenni. Csupa csukott kabinok.
The Royal Mail Steam Packet Co.
26 BROADWAY NEW YORK
vagy a helyi ügynökségnél. (h. áll)

2 DOLLARÉRT VEHET
egy 4½% kamatot hozó **Budapest székesfővárosi kötvényt.** Ez a legszebb Karácsonyi Ajándék családja vagy rokonai részére. Ezen ajánlat csak rövid ideig tart és ezért ne mulassza el az alkalmat megragadni. Irjon még ma.
I. HERZ bankárhoz
249 West 34 St. New York, N.Y.
Ugyszintén pénzküldemények szállitását és Hajójegyek eladását és a napi árfolyam szerint elvállaljuk. (h—áll)

DeVITA
S. De Vita Bankár
2105 FIRST AVE., NEW YORK
Cor. 108th Street.
Állami felügyelet alatt
Garantáljuk, hogy mindig a legalacsonyabb napi áron továbbitjuk pénzküldeményét:
Tegnap a következő árfolyamaink voltak érvényben:

1000 magyar korona	$—.42
10,000 osztrák korona	$—.15
1000 csehoszlovák korona	$32.00
1000 jugoszláv korona	$ 4.35
1000 román lei	$ 6.45

A fenti árakhoz igen mérsékelt postai átutalási költséget számitunk, amint azt e lap minden "Vasárnap" cimü szines mellékletében közöljük.
INGYEN SÜRGÖNYI ÁTUTALÁS! Hajójegyek — Válaszbélyegek
Irjon 500 számu körlevelünkért, a mely értékes tudnivalót tartalmaz.

— 184 —

kor szólalt meg a grófné, mikor az inas már az utolsó virágcseréppel is eltávozott.

— Micsoda név ez a Monte Cristo? Családnév vagy valami birtoké, vagy csupán egyszerü cim?

— Azt hiszem, csak cim az egész. A gróf megvásárolt egy szigetet a toscanai Archipelagusban s mint ő maga emlitette délelőtt, komturságot alapitott rajta. Régi dolog, hogy ilyesmire nemcsak a firenzei és parmai rendek, de maga a máltai rend is vállalkozik. Különben nem sokat törődik a nemességgel, saját grófi cimére meg éppen semmit sem ad, bár Rómában általában ugy vélekedtek felőle, hogy kiváló és tökéletes nagy ur.

— Amennyiben oly rövid idő alatt megitélhetem, modora valóban kitünő.

— Tökéletes, édesanyám, annyira tökéletes, hogy messze felülmulja Európa három legbüszkébb arisztokráciáját: az angolt, a spanyolt és a németet.

A grófné elgondolkozott egy kissé, azután ujra megszólalt:

— Édes Albertem, látod, ez valami olyan igazi anyai kérdés, amit most fogok tenni neked; ha beláttál Monte Cristo lelke mélyére éles tekinteteddel, emberismereteddel: gondolod-e, hogy a gróf csakugyan az, aminek látszik?

— És minek látszik?

— Az imént mondtad, tökéletes nagy urnak.

— Azt mondtam, édesanyám, hogy annak tartják.

— De mit tartasz felőle te, Albert?

— Bevallom, határozott, biztos tudomásom még nincsen róla; máltainak tartom.

— Mellékes dolog, hogy hová való, engem inkább személye érdekel.

— Az már más; oly különös dolgokat tapasztaltam, hogyha tőlem óhajt fölvilágositást, egyébbel nem is szolgálhatok, mint hogy hajlandó vagyok Byron valamelyik hősének tartani, ki valami rettentő balsors nyomát viseli külsején; valami Manfred, Lara vagy Werner, vagy talán még inkább valami

— 181 —

tem fiam életét és megáldom érte. Szivem mélyéből hálásan köszönöm önnek, hogy alkalmat nyujtott mindezt kifejezni kitüntető ismeretségével.

A gróf ismét meghajolt, még mélyebben, mint az imént; és sokkal halványabb volt, mint Mercedes.

— Asszonyom, ön és a gróf ur tulságosan megjutalmaznak azért a kis semmiségért. Megmenteni egy embert, megkiméIni egy apát a fájdalomtól s megkimélni egy gyöngéd női lelket, még nem jó cselekedet, csupán emberi kötelesség.

E szeliden és végtelen udvariassággal kiejtett szavakra Morcerfné megindult hangon válaszolt:

— Olyan jóbarát, mint ön, valódi szerencse fiamra nézve s most már hálát adok az Istennek, hogy igy intézte a dolgokat.

És Mercedes végtelen hálás kifejezéssel emelte ég felé gyönyörü szemét; mintha még két könnycsepp is alápergett volna az arcán.

Morcerf gróf hozzá lépett.

— Asszonyom, a gróf urtól már bocsánatot kértem, hogy el kell hagynom, legyen ön is segitségemre. Az ülést két órakor nyitják meg s háromkor beszélnem kell.

— Menjen, urám, én majd megkisérlem elfeledtetni távollétét vendégünkkel, — mindta még egyre azon a megindult hangon. — Gróf ur, — folytatta Monte Cristo felé fordulva, — remélem, hogy nálunk tölti a nap hátralevő részét?

— Köszönöm, asszonyom, higyje el, hálásabb szivvel már senki sem fogadhatná szives meghivását, hanem nagy utról érkezve ma reggel, egyenesen itt a kapu előtt szállottam le a kocsiról s még azt sem tudom, milyen a párisi lakásom, jóformán azt sem, hogy hol van. Igaz ugyan, hogy ez még nem nagy ok a nyugtalankodásra, hanem azért elfogadható.

— Akkor legyen szerencsén más alkalommal, ugy-e megigéri?

Monte Cristo némán meghajolt, ami egyértelmü volt a meghivás elfogadásával.

KIS HIRDETÉSEK
ÁRSZABÁSA.

KERESTETÉS, MUNKÁT KERES, ELLÁTÁST NYER vagy KERES, BUTOROZOTT SZOBÁK, KIADÓ LAKÁKSOK 20 szóig egyszeri közlése 60 cent, háromszori közlés $1.50; husz szón felül minden további szó közlésenkint 3 cent.

HÁZASSÁGI HIRDETÉS egyszeri közlés $1.00; háromszori közlés $2.75; husz szón felül minden szóért közlésenkint 5 cent.

LEVELEZÉS, ÜGYNÖKÖK KERESTETÉSE, MUNKÁT NYER, ELADÓ vagy BÉRBEADÓ FARMOK, HÁZ vagy ÜZLET VÉTELE ÉS ELADÁSA, ÜZLETI ALKALMAK, TÁRSAT KERES, 20 szóig egyszer $1.00, háromszor $2.75; 20 szón felül minden szó közlésenkint 5 cent.

Nagyobb betükből szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó. APRÓ HIRDETÉS ELŐRE FIZETENDŐ.

Csak egy téves közlésért felelünk.

Kishirdetéseket felvesz a Szabadság főirodája: 700 Huron Road, Cleveland, O. Telefon: Main 3536, Central 1231.

A Szabadság fiókirodái:
5718 BUCKEYE ROAD.—Telefon: Princ. 2583-R. — Cedar 622
2609 LORAIN AVE. — Telefon: Central 9096-W.

MUNKÁT NYER — FÉRFI.

Keresünk MUNKÁSOKAT
Állandó belső munka. Jelentkezzék:
The Bourne-Fuller Co.
1912 Scranton Rd. Upson Works Cleveland Ohio (V 266—71)

CIPÉSZEK akiknek gyakorlatuk van kézi varrásban, felvétetnek. Kezdetben órabér, később darabszám munka. CLEVELAND TANNING CO. Denison Ave. és B. & O. vasut. Cleveland, O. Harvard-Denison káret vegye a W. 14-ik utcáig. (264-69)

ÜGYNÖKÖK! Remek italizesitők: rum, rye, kümmel stb. Üvegje $1.00, elég két gallonhoz. Pénz beküldendő. Ügynökök felvétetnek. Cimet őrizze meg. Ur Kálmán, 372 Bruck Ave., Perth Amboy, N. Y. (266-68)

Famunkások felvétetnek Wm. G. Hoffman
821 Bolivar Rd, Cleveland, O. (265 V 66)

SZAKÁCS, KI ÉRT A HUSVAGÁSHOZ állandó munkára, jó fizetéssel elsőrangu restaurantba felvétetik. Irjon vagy jelentkezzék BOMBOLIS 326 W. FEDERAL ST. YOUNGSTOWN, O. (266-71)

Azonnalra keresünk Módlisokat s Squeezereket kályhatetőkhöz
CLEVELAND CO-OPERATIVE STOVE CO.
2818 Harvard Ave., Cleveland, O. (263—68)

Chicagoban és környékén ismerős angolul is beszélő intelligens, magyar ember alkalmazást nyerhet a Szabadság chicagoi fiókirodájánál. Bővebb felvilágositást ad Mr. László, 552 W. North Ave., Chicago, Ill. (265—67)

Cabinet Makereket keresünk, akiknek elsőrangu gyakorlatuk van a szék munkáknál. The Marble & Shattuck Chair Co. East 105th St. & N. Y. C. tracks Cleveland, O. (262-65 V 66-67)

Keresünk MUNKÁSOKAT ugyszintén fiatal embereket belső munkára BŐRGYÁRBA. Ez utóbbiak is jó fizetést kapnak, mig kitanulnak. Jelentkezzék: The Ohio Leather Works GIRARD, OHIO (265—270)

ÜGYNÖKÖKET KERESÜNK dohány és szivar eladásra heti fizetés vagy százalékra. Gyakorlat nem szükséges. Dolgozhat bármely városban vagy kis plézen. Felvilágositásért irjon az alanti cimre: ATTILA CIGAR AND TOBACCO COMPANY 7056 W. Fort St., Detroit, Mich. (h p)

MUNKÁT NYER — NŐ.

LEÁNY általános házimunkára felvétetik. Jó otthon és fizetés. Kis család. S. M. Reicher, 9727 Parkgate Ave., Cleveland, O. Princeton 2713-W. (264-66)

LEÁNYOK felvétetnek gépmunkához. Állandó munka. Keresse Mr. Doetel-t. CLEVELAND TACK CO. E. 49th & Hamilton Ave. (264—66)

FIATAL LEÁNY vagy asszony, konyhai munkára felvétetik, étterembe. Gyakorlat megkivántatik. 2625 Lorain Ave. Cleveland, O. (V. 266-67)

ASSZONY vagy LEÁNY magyar restaurantba azonnal felvétetik. Jelentkezzen Mr. Zengernél a Bank felett, 4410 Woodland Ave., Cleveland, O. (265, v, 66)

ÜGYES magyar asszony kerestetik hetenként 3 napra mosni, vasalni, takaritani. Jelentkezzen e cimen: 8911 Buckeye Road, Cleveland, O. (266)

Gyakorlattal biró CHIPPEREK felvétetnek chipping öntvény munkára, ahol levegőben levő kalapácscsal dolgoznak. Jelentkezzék az L telepen levő felvételi irodában. U. S. ALUMINUM CASTINGS CO. 2210 Harvard Avenue, Cleveland, O. (265 V 66)

ÜGYES ASSZONYT keresek házimunkára, minden napra délután 2 óráig. Jelentkezzen azonnal Mrs. Tomichnál, 9010 Detroit Ave., Cleveland, O. Tel. Hemlock 634-J. (265, v, 66)

BUTOROZOTT SZOBÁK.

EGY butorozatlan szoba, leánynak, vagy magányos asszonynak kiadó. 2022 West 26 St., Cleveland, O. Érdeklődni este 6 óra után. (266—68)

CSINOSAN BUTOROZOTT külön bejáratu szoba, teljes ellátással, jobb férfinek kiadó. 2610 Jay Ave., Cleveland, Ohio. (V. 266-68)

BUTOROZOTT SZOBÁK kosttal vagy anélkül, tisztességes embereknek, magányos asszonynál, kaphatók 2569 E. 89th St., Cleveland, O. (262, 64, v)

ELLÁTÁST NYER.

GYEREKEKET elfogadok gondozásra. 6527 Hough Ave., Suite 19, Cleveland, O. (265, v, 66)

SZÁLLODÁK.

HOTEL LORAIN kényelmesen berendezett 22 szoba és étterem. Szobák naponta vagy hetenként kosttal vagy anélkül, nyitva éjjel nappal. West 28 és Lorain Ave sarok, Cleveland, O. Átutazók nagy figyelemben részesülnek. Telefon: Lincoln 4752.

LAKÁST KERES.

IDŐSEBB férfi vagyok, keresek lakást egy özvegy asszonynál; koszt nélkül. Állandóan dolgozok. Mike Hábián 334 — 5th Street, Milwaukee, Wisconsin. (266-68)

KERESTETÉS.

BOHONYI JÓZSEFNÉT, szül. Csontos Máriát, trentoni születésüt, beteg édesanyja keresteti. Hir szerint szén plézen vannak. Kérem őt vagy a róla tudókat, hogy cimét közöljék velem azonnal. John Barnocky, 420 Gennesse Str. Trenton, N. J. (266-67)

MADARASSY Margit, kassai illetőségü keresztleányomat keresem. Ezelőtt 15 évvel jött Amerikába és nevelő nő volt. Cimét velem tudatni sziveskedjenek. Ádámffy Istvánné, 2812 York Ave. Cleveland, O. (266)

JESSŐ ANDRÁS volt burdosgazdámat keresem fontos ügyben. Tudassa cimét. Berti Tóth, Box 93, Roaringfork, Va. (264-66)

GYURINA FERENC nevü apámat keresem fontos hazai ügyben. Ohio államban tartózkodik. Gyurina Mariska, Krassovetz Jánosnál, 377 — 11th St., Milwaukee, Wis. (264-66)

PAKSI ISTVÁN tereziváci illetőségü testvéremet keresem. Három évvel ezelőtt Milwaukeeban lakott. Paksi Sarolta, Krassovets Jánosnál, 377 — 11th St., Milwaukee, Wis. (264-66)

MAMI SULIVAN kisasszonyt keresem, aki utóljára Detroitban tartózkodott. S. B. National Shoe Repairing, 104 Franklin Ave., Lansing, Mich. (265, v, 66-67)

HÁZASSÁG.

28 ÉVES, iparos fiatal ember, házasság céljából szeretne megismerkedni egy németül is beszélő hölgyygel. Levél cim: "Legény", 2609 Lorain Ave., Cleveland, O. (265, v, 66)

LEVELEZÉS.

NAGY ISTVÁNNÉ. Kedves feleségem Rózi. Megkaptam saját kezeddel irott leveled. Ha van anyai sziv benned, gyere vissza gyermekeidhez, akik velem vannak és várnak; mindent szépen rendbe hozunk. Pista, Box 418, Zelienople, Pa. (264-67)

15 HÓNAPJA ementél hiradás nélkül Kérlek irj. Gyere haza, én nem vétettem neked. Ha nem akarod cimedet tudatni irj a lapba visszajössz-e? Feleséged: Kardos Józsefné, 1507 Butler Ave. Youngstown, O. (266, 68, 70)

ELADÓ ÜZLETEK.

JÓ FORGALMU Soft Drink és szivar üzlet, hazautazás miatt, sürgösen eladó. Az üzlet menetéről személyesen győződhet meg. Nem levelezünk. T. R., 8928 West Jefferson Ave., Detroit, Mich. (264-66)

JÓ FORGALMU confectionery és grocery üzlet a magyar negyed legjobb helyén családi okok miatt eladó. 2615 E. 93rd St. Cleveland, O. (V. 266, 267.)

MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZ olcsón eladó, elutazás miatt, Pittsburghban. Több nemzetiség által lakott helyen, modern berendezéssel. Ugyancsak egy husz éve fenálló Péküzlet teljes felszereléssel, házzal együtt legalacsonyabb áron eladó. Tudakozódni Szabadság irodájában 427 Bakewell Bld. Pittsburgh, Pa. (266, 68, 70, 72 74, 76.)

JÓFORGALMU GROCERY ÉS BUTCHER-ÜZLET azonnal eladó. Érdeklődni a tulajdonosnál. 2914 Monroe Ave. S. W. Cleveland, O. (265 V 66)

JÓ MEGÉLHETÉST biztositó Butcher és Grocery üzlet, Ford kocsival, a lakás butorral, elutazás végett eladó. Ha nem ért hozzá, betanitom. Érdeklődni a Szabadság West sidei irodájában, 2609 Lorain Ave., Cleveland, O. (264-65, v, 66-68)

JÓL MENŐ RESTAURANT ÉS SOFT DRINK ÜZLET rendes vendégkörrel, 400-500 dollár heti forgalommal, hazautazás miatt jutányosan eladó. Olcsó rent és lease kapható. Érdeklődni lehet személyesen vagy levélileg: 704 So. Main Street, Akron, O. (265-70)

JÓ FORGALMU RESTAURANT, 7 asztal és 11 márvány settel, magyar negyedben, közel egy nagy gyárhoz, elutazás miatt eladó. 2897 Woodhill Rd., Cleveland, O. Telefon: Garfield 5775. (265, v, 66-69)

TÁRS KERESTETIK.

TÁRS KERESTETIK 3 ezer dollárral egy régen fenálló gyári vállalathoz. A befektetett tőke biztositva. Az üzletvezetésben tevékenyen részt kell venni. Angolul nem kell okvetlenül tudni. Bővebb felvilágositásért irjon, Dohány és szivargyáros, 7835 West Jefferson Ave. Deroit Mich. (266-68)

ELADÓ FARMOK.

ELADÓ FARM — 70 acre, 5½ milera Beaver Fallstól, kövezett ut mentén. 8 acre erdő, a többi szántóföld; nagy gyümölcsös, szénbánya, gáz kut, melyet a gáztársaság bérel, olaj is van a farmon, de még nincs furva. 9 szobás ház, viz bent és furnesz. Barn 35 darab marhára, istálló, garage, kocsiszin, kukorica szárító, sertés és tyukólak a legjobb karban. Ára $10,000. $5,000 lefizetés, a többi könnyü feltételek mellett törleszthető. Beaver fallsi, youngstowni vagy clevelandi házért is elcserélendő. Tudakozódhatni személyesen vagy levélileg ezen a cimen: F. J. Lengyel, 806 — 3rd Ave., Beaver Falls, Pa. (265-66)

ELADÓ HÁZAK.

CLINTON AVE. ROOMING HÁZNAK megfelelő épület eladó, hagyaték lebonyolitása miatt. Nagy kőház, elöl garázs, hátul két családos ház, sarkon, két utcára. Keresse M. Fournier urat. THE CITY & SUBURBAN REALTY COMPANY 518-25 Swetland Bldg., Cleveland, O. Tel. Prospect 4535. (265, v, 66)

E. 105-nél modern 2 családos $6000, cash $600.
East 122-ik utcán 10 szobás modern, 2 furnace 7500
8 szobás 2 családos, garázs 3700, cash 600.
East 86-ik utcán 6 szobás, jól épitett ház 3800, cash 600.
Ezenkivül számos üzletünk és házunk van eladásra.
Szilváby és Silvester 8707 Buckeye Road Cleveland, O. 266, 67

WEST 58-IK UTCA, FRANKLIN MELLETT két családos ház eladó. Hat szoba és fürdő mindegyik lakáshoz. Hátul egy lakás, hat szoba és fürdő. Ára $12,800. Házbérbevétel $125.00. Hemlock 4264. THE STAFFELD-DAVIS CO. Cleveland, O. (265, v, 66)

ELADÓ TÁRGYAK.

JÓ KARBAN LEVŐ, cseréppel fedett s 2 gépre berendezett garage, helyszüke miatt sürgösen eladó s elmuffolandó. Ára igen jutányos. 12206 Buckeye Rd., Cleveland, O. (265-66)

MINDENFÉLE BUTOR haláleset miatt, sürgösen és olcsón eladó. Érdeklődni este 6 óra után, vasárnap egész nap. 2612 W. 40th Pl., Cleveland, O. (265, v, 66)

KEVESET HASZNÁLT nagy kemény szenes kályha, alkalmas üzletbe, vagy burding házba, olcsón eladó. Tudakozódni hátul az udvari lakásban. 2069 W. 33 St., Cleveland, O. (266)

SZABADALOM.

SZABADALMAKAT KIDOLGOZ patentiroztat és értékesit az Egyesült Államok Szabadalmi Hivatalában bejegyzett ügyvivő, mérnök. Saját érdekében kérje ingyenes, megbizható tanácsadásomat. A budapesti állami Tecnologián a gépészet volt szaktanára WITTAL GYULA 132 NASSAU ST., NEW YORK. (h c)

OKTATÁS.

KÖNNYEN MEGTANULHAT ANGOLUL BESZÉLNI 15 PERC ALATT naponta. Kitünő eredmény már egy pár lecke után is. Sikerről irásban kezeskedünk. UNIVERSAL INSTITUTE (31) 235 W. 108 New York. Kérjen azonnal felvilágositást.

JOGI TANÁCS.

D. B. STONE Magyarul beszélő angol ügyvéd uj cime: 822 Leader-News Bldg Superior and East 6th St. Iroda-telefon Main 7090. Cent. 1383. Lakás: Princeton 2318-L.

H. E. VARGA ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 541 Society for Savings Bank Bldg Cleveland, O. Tel. Central 299-W Man 2867

Iroda alapittatott 1904-ben PAPP MIKLÓS Ügyvéd és Jogtanácsos 1983 WEST 25th STREET, CLEVELAND, O. Telefonok: Lincoln 2501 Cent. 2058-R

W. H. SCHWARTZ Első magyar ügyvéd és hites közjegyző Ohio államban. 512 Society for Savings épületében. Cleveland, O. Telefon: Cuyahoga, Central 3350-R. Bell Main 5720. Vasárnap délelőtt csak 10—11 óráig az irodában. Lakás: 10321 ASHBURY AVENUE. Bell telefon: Cedar 294.

Kováchy M. Andor ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS 637 Society for Savings Building, CLEVELAND, O. Telefon: Main 5833. — Central 1302-K Esteli iroda: 9107 Buckeye Road. Irodai órák: 7 órától 8 óráig.

HERMAN MALING Német-magyar ügyvéd és nyilvános közjegyző. A törvény minden ágában gyakorlott. — Tanács ingyen. 127 N. DEARBORN STREET Room 511 — Chicago, Ill. Telefon: Dearborn 6096. (n)

Dr. Pessenlehner Antal az óhazában, Angliában és Amerikában végzett hites ügyvéd és jogtanácsos Room 415 Opera House Block, BROADWAY LORAIN, OHIO Telefon 2055 m m

CHICAGO: MAGYAR ÜGYVÉD Gottlieb Lajos Hites ügyvéd és Jogtanácsos. Ingyen tanács mindennemü köz- és váltó, váló és büntető ügyekben. Órák naponta este 8-ig. — Szerdán délután 5-ig. Vasárnap délelőtt 10—12-ig. 1572 N. Halsted Street, az emeleten. — Telefon: Diversey 2134.

VEGYES

MELY CSALÁD volna hajlandó egy 9 éves leánygyermeket örökbe fogadni? Érdeklődők irjanak: Stephen Kocsis, 7835 W. Jefferson Ave., Detroit, Mich. (265-66)

MALÁTA KIVONAT, ÁRPA-IZZEL. Hogy bemutassuk a mi különlegesen nehéz árpa izü maláta kivonatunkat minden otthonba, küldünk Önnek hat 2½ fontos kannát csak $2.50-ért, előre fizetve. Készitő: Fecker Company, Danville, Ill. (265—66)

Detroiti magyar orvos DR. L. H. HERBERT v. hazai ezredorvos 8005 West Jefferson Ave. Detroit, Mich. h e

Dr. SHEIBER LEÓ Budapesten végzett magyar orvos, irodája BRIDGEPORTON van, a 1635 FAIRFIELD AVENUE alatt. Phone: BARNUM 6026. Irodai órák d. e. 11—12-ig, d. u. 2—4-ig; este 7—8-ig. Vas 11—1-ig. ho

Telefonáljon a város bármely részéből FRANK G. NUNN TEMETÉS-RENDEZŐHÖZ 3924 LORAIN AVENUE, a Turn Hallal szemközt. Unio Ambulance. — Invalid kocsik. Bell Lincoln 17[illegible] — Cuy. Lorain 162

32 INGYEN Találmányokról és patentokról felvilágositó magyar könyvecskéket kivánatra ingyen küldjük. — Irjon érte magyarul. 32 ÉV ÓTA ISMERETES A. M. WILSON NEVE. Találmányok szabadalmaztatása és szabadalmak eladási ügyében irjon megbizható szabadalmi ügyvédekhez, csakis Washingtonba. CIMÜNK: A. M. WILSON, Inc. 310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C. (h c p)

Valódi importált automatikus Revolver. ÁRA $4.75

38 kaliber vagy 32 kaliber

A LEGNAGYOBB ÉRTÉK PÉNZÉÉRT. A legjobb anyagból készült, a legkitünőbb munka, magas nintája és pontossága kipróbálva. Diszes diófa fogantyu, kék acél finiselés, biztonsági zárral, a véletlen elsülés elleni védelemre. Standard Smith & Wesson lövegekkel töltetik. 5 lövést ad le. A legjobb revolver, melyet áthoznak ily feltünően olcsó árban. 38 vagy 32-es kaliber. Ára $4.75. Csak mérsékelt számban van ebből ezen különleges árban, $4.75-ért, mig értéke kétszer akkora, mint amennyit fizet érte. Megrendelésnél pontosan jelölje meg a revolver kivánt kaliberét és küldjön be 35 centet postaköltségre és fizessen a revolverért $4.75-öt, mikor leszállitják Önnek. Teljes megelégedésért jótállunk, vagy a pénzt vissza. Irjon még ma. UNION SALES CO., Dept. 720 15 S. Desplaines St. Chicago, Ill. (266 69 72 78)

Grand 417 Delmar 49 GEO. KRIEGSHAUSER Temetkezési Intézete 4102-4 MANCHESTER AVE., ST. LOUIS, MO. h s p

KIRÁLY ERNŐTŐL és más művészektől ezer remek BESZÉLŐGÉP LEMEZ érkezett Budapestről. Kérjen jegyzéket. Beszélőgépek olcsó árban. L. FAZEKAS 1462 First Ave., NEW YORK. bed—4-12

STEMPELŐ GYÁR Ügynökök gyártmányainkat wholesale árban beszerezhetik. IMPERIAL NOV. CO. 6 Stevenson St. Pittsburg, Pa. (256 58 60 62 64 66)

Legjobb HARMÓNIKA

gyárosok és importálák a világon. Olcsóbb az ár, mint bármikor a háboru előtt. Jótállás tiz évre. Ingyenes könyv tanulásra. Angolul irjon felvilágositásért és az ingyenes katalógusért. Ruatta Serenelli Accordeon Mfg. Co. 817 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL. 258 60 64 66 70 72 76 78

FELTALÁLÓK! Ha van találmánya, vagy ha dolgozik egyen, irjon azonnal nekünk és mi elküldjük uj Magyar Könyvünket és egy Feltaláló Igazolványt, melylyel teljes biztonságban közölheti találmányát. Szakavatott tanácscsal mindig szolgálunk és ha elküldi találmánya egyszerü rajzát, vagy mintáját, a hogyan azt önmaga el tudja késziteni, magyar irással, akkor nyomban megvizsgáljuk annak szabadalmazható voltát. Munkánk pontos és lelkiismeretes. Feltételeink kedvezők. Cim: VICTOR J. EVANS & CO. VICTOR BUILDING A, WASHINGTON, D. C. be—4ll

ÉLETMENTŐ Ezen kiválóan érdekes és tanulságos könyv mindket nem által, akár fiatal, akár öreg, figyelemmel olvasandó. Nagy fontossággal bir ugy házasulandók, mint azokra, kik boldogtalan házasságban élnek. Részletesen foglalkozik minden férfi és női ideggyengeséggel, vér, bőr és krónikus bajokkal, leirja az emlékező gyengeség okait: egyáltalán előforduló minden betegséget s annak mikénti gyógyitását. Az Eskór (Epilepsia) betegségnek valamint gyógyitásának több lap van szentelve. Ára bélyegekben 15 cent, ajánlva 25 cent. Kiadva a Német Gyógyintézet által 684 UNION AVE., NEW YORK. A kuruzslás meggátlása céljából. Bejegyezve 1860-ban, összhangban a kongresszusi törvényekkel.

MI UJSAG A MAGYAR VARMEGYÉKBEN?

VAS.

— **Letartóztatták a szombathelyi szociáldemokrata párt vezetőségéből.** Október 8-án több detektiv érkezett Budapestről Szombathelyre, hogy keressék a szálakat, melyek állitólag a fővárosi kommunista gyanus mozgalomhoz vezetnek. Nyomozásuk során letartóztatták Udvaros Istvánt, a szociáldemokrata párt titkárát, Horváth János mérlegkészitőt (Falódy Ferenc-utca), Németh Béla és Kondor József katonai cipészeket, Winkovits József (Nagykar-utea9.) kőmivest, Szaszkó Sándor vasmunkást és Vidovics József pékségédet.

A rendőrség a nyomozás érdekében közelebbi felvilágositások elől elzárkózik. A letartóztatottak családja körében nagy az izgalom.

— **Tüz Perenyében.** Délután két óra tájban Perenye községben tüz ütött ki. A faluvégén egy pajta kigyulladt, miről csakhamar két szomszédos szin és egy szalmakazal is lángra kapott. A kivonult helybeli és környékbeli tüzoltóság a tüz továbbterjedését a nagy szélben dicséretes munkával akadályozta meg.

Harcias menyecske. Bokon Istvánné kemeneskápolnai asszony május 24-én összeveszett Bali Antal községi biróval s a községi birót egy szekercével többször fejbe vágta. A szombathelyi törvényszék egy hónapi fogházra itélte a harcias menyecskét.

— **A tisztviselők háziipari szövetsége Sárvárott.** — Sárvárott is megalakult a Tisztviselők Háziipari Szövetsége. Elnök lett Huszár Mihály apátplébános, társelnök Vargha József ev. lelkész, ügyvezető alelnök Bothár Gusztáv járásbiró, titkár Csasovics István tanitó. Az illetékes körök nagy reményeket füznek az akcióhoz. Ugyanis a sárvári Rába partján van a legjobb füzes az országban. A selyemgyár viszont olcsó nyersselyem anyagot igért az akciónak.

— **Jegyzőlak épül Nagygencsen.** Nagygencsen uj jegyzőséget állitanak fel. Az uj jegyzőséghez fog tartozni Gyöngyös apáti és az eddig a kőszegi járáshoz tartozó Perenye, Sinkovich Elek járási főszolgabiró értekezett Nagygencs képviselőtestületével a jegyzőlak felépitése ügyében. A képviselőtestület felkérte a főszolgabirót a tervrajz és a költségvetés elkészittetésére. A nagygencsiek modern jegyzőlakot akarnak épiteni községi tanácsteremmel.

— **Halálos "tréfa" fürdés közben.** Filipp Rezső 31 éves budapesti bankhivatalnok emberölés büntette miatt a szombathelyi kir. törvényszék büntetőtanácsa elé került. A kir. ügyész vádirata szerint mult év julius 14-én Répcelakon tartózkodott Filipp Rezső, aki aznap a Répce torkolatában fürdött Balossa Idával. Fürdés közben Filipp Rezső Balossa Idát a mély vizbe huzta, ahol a fiatal leány, aki nem tudott uszni, elmerült és noha a bankhivatalnok jó uszó volt, a leányt nem tudta megmenteni. Balossa Ida a vizbefult. A főtárgyaláson a bank hivatalnok beismerte a cselekményt, védekezésére csak azt hozta fel, hogy tréfából csinálta az egészet és nem gondolta, hogy a szin helyén olyan mély a viz. A büntetőtanács emberölés vétségeért hat hónapi fogházbüntetésre itélte Filipp Rezső bankhivatalnokot.

— **Lépfene a szombathelyi vágóhidon.** Deutsch Ferenc szombathelyi mészáros október 2-án egy ökröt vásárolt Gyanóban 200 ezer koronáért. Az állatot a szombathelyi közvágóhid istállójába vitette, ahol az ökör hirtelen rosszul lett. Az állatorvos azonnal elrendelte levágatását s a hus vizsgálat során megállapitották, hogy az állatot fertőző lépfene támadta meg. Az ökör husát természetesen megsemmisitették, a vágóhidi istállóban pedig azonnal elvégezték a fertőtlenités munkáját. A vasvári főszolgabirót is értesitették az esetről, aki az állat vásárlási helyén, Gyanóban is megindítja az egészségügyi vizsgálatot.

— **Bicskázott a biró és a fia.** Wagner József ujperinti birót és fiát, Károlyt a csendőrség beszállitotta az ügyészséghez, mert az ujperinti faluvégén megszurkálták és megverték Tóth Mihályt és Tóth Józsefet, akikkel a biró fia Szombathelyen a Harrach féle korcsmában összeszólalkozott.

ZALA

— **Isten itélet Rajkon.** — Óriási felhőszakadás árasztotta el Felsőrajk vidékét kisebb nagyobb megszakitással, közben erős jégeső esett.

A munkások százai a mezőről hanyat-homlok iramodtak haza. Kocsijukkal a hegyi utakon nem tudtak kijönni, a nagy esőszakadásban állataikat kifogták s a kocsik egész sorozata, mint valami trénoszlop visszamaradt, amelyeket az iszap jórészben betemetett.

A hegyről lezuhanó viz több lakásba behatolt oly annyira, hogy a gazdáknak a lakásaikat ki kellett üriteni.

Különösen sok kárt okozott a szőlőbirtokosoknak, akik épp a szüret előtt voltak, az iszap nem egy helyütt temette el a dusan rakott szőlőtőkéket. — A kár a szőlőkben 70 százalék.

Behatolt a hegyről lezuhanó viz Pintér Ferenc bérlő cselédlakásaiba és istállóiba s az egész épületet kikellett lakoltatni.

Nemcsak Felsőrajk községben és ennek határában okozott nagy kárókat az óriási esőzés, amelyre még emberemlékezet óta itt példa nem volt, hanem Alsórajk községben is.

Alsórajk községben 3 ház dőlt össze a nagy árviz következtében a patak közelében..

Sabján Gábort a viz elragadta fiával együtt, akiket a mentésükre odasiető szomszédai mentettek ki, továbbá szalmakazalt, farakásokat, sertéseket ragadott magával a hömpölygő viz.

Felsőrajk és Pötréte községek elöljáróságai a községek lakosságát rendelte ki a hegyekből levezető kocsiutak rendbehozatala végett, hogy ezáltal a közlekedés a hegyi utakon megkezdhető elgyen.

— **61,000 tojást foglalt le a zalaegerszegi rendőrség.** — A zalaegerszegi ügyészséghez bizalmas uton feljelentés érkezett, hogy Klein Jakab a tavasz folyamán nagy mennyiségben vásárolt tojást, amit konzervált és a novemberi, decemberi piacra akarta hozni A feljelentésre a rendőrség megjelent Klein Jakabnál, ahol 21,000 darab tojást találtak, ami szállitandó lett volna a Sümegi Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi R. T.-nak. A kutatás során felfedeztek a pincéjében 10 hordót, amely mésztejjel leöntött tojással volt tele. A hordókban mintegy 40 ezer darab tojás volt.

A nyomozás és vizsgálat más irányban is megindult és megállapitást nyert, hogy Weiner, Weiss és Steiner kereskedők két nappal előbb szállitottak nagyobb mennyiségü tojást a zalaszentiváni Stuhmüller cégnek.

A nyomozás megállapitotta azt is, hogy a Klein cég vidéki bevásárlásokon kivül szükségletét a zalaegerszegi kiskereskedők utján is eszközli, akiknek engedélyük tojás vásárlásra nincs. Az eljárás Klein Jakab ellen áruhalmozás, Wiener Dávid és a kiskereskedők ellen árdrágitás cimén indult meg.

— **Agyonütötte az épületfa.** — Berta (Pesti) Imre zalalövői fiatal ácsmester Kufler zalalövői földbirtokos majorjában dolgozott s baleset folytán életét veszitette munkaközben. Amint gerendát huztak fel, az visszaesett s Bertát agyonütötte. A lezuhanó gerenda Miszori István zalapataki lakosnak a lábát zuzta össze, Pinterics Péter kisebb sérülést szenvedett.

ZEMPLÉN

— **Négyes ünnepély Tállyán.** — Lavotta zeneszerző, Zempléni Árpád költő és Bernát Béla volt képviselő, a hegyalja szőlők ujjáépitőjének emlék oszlopát leplezték le s ugyanokkor Kossuth emléktábláját, annak emlékére, hogy 1802-ben ott keresztelték meg Kossuth Lajost. Az ünnepségen számos előkelőség s mintegy 10 ezer ember vett részt.

The Fries and Schuele COMPANY
LEGUJABB DIVAT NŐI DIVATCIKKEK ÉS NŐI KALAPOKBÓL.
DUPLA kék Peerless STAMPEKET adunk kedden és csütörtökön egész nap.
WEST 25th STREET, szemben az uj Markettházzal. CLEVELAND, O.

— 182 —

— Akkor hát nem is tartóztatom tovább, mert puszta hálából még nem szeretnék olyan embernek terhére lenni, mint ön.

— Kedves gróf ur, engedje meg, hogy itt Párisban legalább némileg viszonozhassam Rómában tanusitott baráti szivességeit és fölajánljam kocsimat, legalább addig, mig fogatairól kellőképpen intézkedhetik.

— Nagyon köszönöm szives ajánlatát, vicomte ur, hanem fölteszem, hogy Bertuccio fölhasználta ezt a négy és fél órát s azóta már bizonyosan itt áll a kapu előtt valamelyik teljesen rendbehozott fogatom.

Albert megszokta már a gróf modorát s tudta, hogy mint Nero, ő sem ismert lehetetlenséget; nem is csodálkozott feleletein sohasem; csak arról akart mégis meggyőződni, hogy csakugyan parancsai szerint intézkedtek-e, egészen a palota kapujáig kisérte.

Monte Cristo nem csalódott;; inasa, ugyanaz, ki Rómában a két fiatalember névjegyét vitte be a gróf hoz, már ott állott a lépcsőházban s fogatát is csakugyan ott találta a kapu előtt.

Maga a kocsi Keller gyárából került ki s a lovakért Drake még tegnap, mint ezt Páris valamenyi gavallérja tudta, tizennyolcezer frankot utasitott vissza.

— Uram, nem merném fölkérni, hogy kisérjen hazáig, mert csak hevenyén berendezett lakásba vezethetném s elgondolhatja, hogy jóhiremet e tekintetben is szeretném megőrizni. Határozzon meg egy napot és engedje meg, hogy akkor fogadhassam. Akkor már képesebb leszek a vendéglátásra.

— Ha csak egy napot is adnék odáig, gróf ur, ön már nem is házat, hanem valóságos palotát mutatna nekem. Annyi bizonyos, hogy önnek valami jó szellem szolgál.

— Hitesse el a világgal s én hasznát vehetem anők körében, — válaszolt Monte Cristo, a gyönyörü fogat bársonylépcsőjére hágva.

Bevetette magát a kocsiba, az ajtó becsapódott,

— 183 —

a fogat vágtatva gördült végig a kövezeten, de még sem oly sebesen, hogy a gróf észre ne vehette volna egy függöny gyönge félrelibbenését a szalón egyik ablakán, mely mögött Morcerfnétől elbucsuzott.

Mikor Albert visszatért, anyját egy nagy bársony karosszékben ülve találta; a szoba homályos volt, csak itt-ott remegett még egy csillogó folt az aranykeretes képek diszitésein.

Albert nem láthatta a grófné arcát, mely fátyolfelhőbe takarva, ugy elveszett a könnyü szövet mögött, mint hajnali ködben a nap; hanem észrevette, hogy a hangja remeg és a rózsa és heliotrop illata közül azonnal kiérezte a röpülősó csipős, maró szagát; nyugtalanul tekintett körül s a kandalló párkányán meg is pillantotta a grófné flaconját, börtokocskája nélkül.

— Valami baja van, édesanyám? Talán rosszul lett, mig oda voltam.

— Én? Dehogy, Albert; ranem tudod, a rózsa, narancsvirág és ez a néhány tubarózsa oly erős illatot terjeszt az első melegebb napokban, ami szokatlan...

— Valamennyit ki kell vetni az előszobába! — szólt Albert a csengetyüzsinór után nyulva. — Határozottan rosszul kell lennie; már akkor is rendkivül halvány volt, mikor belépett.

— Halvány voltam?

— Rendkivül halvány; s bár csodálatos szépen illett vonásaihoz ez a haloványság, atyámmal együtt mindkettőnket megdöbbentett.

— Talán tett is valami megjegyzést rá atyád? — kérdezte élénken Mercedes.

— Nem, édesanyám, hanem ön is emlékezhetik, hogy azonnal észrevette.

— Nem emlékszem rá.

A csöngetyü szavára belépett az inas.

— Vigye ki ezeket a virágokat az előszobába, a grófné nem viselheti el az erős illatot.

Az inas engedelmeskedett. S mig a virágok kihordása tartott, mindketten hallgattak. Csak ak-